

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 11. helmikuuta 2026
(OR. en)

15928/25

Toimielinten väliset asiat:
2025/0162 (NLE)
2025/0163 (NLE)

AELE 106
CH 61
MI 956

SÄÄDÖKSET JA MUUT VÄLINEET

Asia: Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton välisen maataloustuotteiden kauppaa koskevan sopimuksen pöytäkirja yhteisestä elintarviketurvallisuusalueesta

---

EUROOPAN YHTEISÖN
JA SVEITSIN VALALIITON VÄLISEN
MAATALOUSTUOTTEIDEN KAUPPAA KOSKEVAN
SOPIMUKSEN
PÖYTÄKIRJA
YHTEISESTÄ ELINTARVIKETURVALLISUUSALUEESTA

EUROOPAN UNIONI, jäljempänä 'unioni',

ja

SVEITSIN VALALIITTO, jäljempänä 'Sveitsi',

jäljempänä 'osapuolet', jotka

OVAT PÄÄTTÄNEET parantaa elintarvikkeiden ja rehujen turvallisuutta koko elintarvikeketjussa unionin jäsenvaltioiden ja Sveitsin alueilla perustamalla yhteisen elintarviketurvallisuusalueen, jolla täydennetään Luxemburgissa 21 päivänä kesäkuuta 1999 tehtyä Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton sopimusta maataloustuotteiden kaupasta,

PYRKIVÄT ehkäisemään ja valvomaan tarttuvia ja eläintauteja, joilla voi olla merkittävä vaikutus kansanterveyteen ja elintarviketurvallisuuteen,

PYRKIVÄT ehkäisemään ja valvomaan kasvien tuholaisia ja -tauteja,

PYRKIVÄT torjumaan mikrobilääkeresistenssiä,

VAHVISTAVAT halukkuutensa parantaa eläinten suojelua ja edistää eläinten hyvinvointia,

PYRKIVÄT takaamaan asianmukaiset käytännöt kaikissa elintarvikkeiden ja rehujen tuotannon, jalostuksen ja jakelun vaiheissa sekä tehostamaan vilpillisten ja harhaanjohtavien käytäntöjen torjuntaa elintarvikeketjussa,

HALUAVAT syventää toimiaan kantojensa koordinoimiseksi ja tukea toisiaan työssään kansainvälisissä järjestöissä,

PALAUTTAVAT MIELEEN, että unionia ja Sveitsiä sitovat useat eri aloja koskevat kahdenväliset sopimukset, joissa määrätään unionissa määrättyjen oikeuksien ja velvoitteiden kanssa tietyissä suhteissa samankaltaisista oikeuksista ja velvoitteista,

PALAUTTAVAT MIELEEN, että näiden kahdenvälisten sopimusten tarkoituksena on parantaa Euroopan kilpailukykyä ja luoda osapuolten välille tiiviimmät taloudelliset siteet, jotka perustuvat tasa-arvoon, vastavuoroisuuteen ja osapuolten etujen, oikeuksien ja velvoitteiden yleiseen tasapainoon,

AIKOVAT PÄÄTTÄVÄISESTI lujittaa ja syventää Sveitsin osallistumista unionin sisämarkkinoihin samojen sääntöjen perusteella, joita sovelletaan sisämarkkinoihin, säilyttäen samalla osapuolten ja niiden toimielinten riippumattomuuden ja Sveitsin osalta suoraan demokratiaan, federalismiin ja Sveitsin sisämarkkinoille osallistumisen alakohtaisuuteen perustuvien periaatteiden noudattamisen,

VAHVISTAVAT, että Sveitsin valaliiton korkeimmalla oikeudella ja kaikilla muilla Sveitsin tuomioistuimilla sekä jäsenvaltioiden tuomioistuimilla ja Euroopan unionin tuomioistuimilla on edelleen toimivalta tulkita tätä pöytäkirjaa yksittäisissä tapauksissa,

OVAT TIETOISIA tarpeesta varmistaa yhdenmukaisuus niillä sisämarkkinoiden aloilla, joihin Sveitsi osallistuu sekä nykyisin että vastaisuudessa,

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

I OSA

YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 ARTIKLA

Tarkoitus

Tämän pöytäkirjan tarkoituksena on laajentaa Luxemburgissa 21 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyn Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton välisen maataloustuotteiden kauppaa koskevan sopimuksen, jäljempänä 'maataloustuotteiden kauppaa koskeva sopimus', soveltamisalaa koko elintarvikeketjuun perustamalla osapuolten välille yhteinen elintarviketurvallisuusalue ja takaamalla osapuolille sekä talouden toimijoille ja yksilöille oikeusvarmuus, yhdenvertainen kohtelu ja tasapuoliset toimintaedellytykset yhteisen elintarviketurvallisuusalueen soveltamisalaan kuuluvilla sisämarkkinoilla.

2 ARTIKLA

Soveltamisala

Yhteisen elintarviketurvallisuusalueen soveltamisalan tulee kattaa

- a) kaikki elintarvikkeiden, rehujen ja eläimistä saatavien sivutuotteiden tuotannon, jalostuksen ja jakelun vaiheet;
- b) eläinten terveys ja hyvinvointi;

- c) kasvien terveys ja kasvinsuojeluaineet;
- d) kasvien lisäysaineisto;
- e) mikrobilääkeresistenssi;
- f) eläinjalostus;
- g) vierasaineet ja jäämät;
- h) elintarvikkeiden kanssa kosketuksiin joutuvat aineet ja tarvikkeet;
- i) etiketöinti; ja
- j) a–i alakohtaan liittyvä virallinen valvonta.

3 ARTIKLA

Kahdenväliset sopimukset sellaisilla sisämarkkinoihin liittyvillä aloilla,
joihin Sveitsi osallistuu

1. Unionin ja Sveitsin välisiä voimassa olevia ja tulevia kahdenvälisiä sopimuksia niillä sisämarkkinoihin liittyvillä aloilla, joihin Sveitsi osallistuu, pidetään yhtenäisenä kokonaisuutena, jolla varmistetaan oikeuksien ja velvoitteiden tasapaino unionin ja Sveitsin välillä.

2. Tämä pöytäkirja on kahdenvälinen sopimus sellaisella sisämarkkinoihin liittyvällä alalla, johon Sveitsi osallistuu.

4 ARTIKLA

Määritelmä

Tässä pöytäkirjassa 'liitteessä I lueteltujen säädösten perusteella annetuilla säädöksillä' tarkoitetaan Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', mukaisesti delegoituina säädöksinä tai täytäntöönpanosäädöksinä nimettyjä säädöksiä sekä muita tämän pöytäkirjan liitteessä I lueteltujen säädösten perusteella annettuja muita kuin lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttäviä säädöksiä.

II OSA

YHTEINEN ELINTARVIKETURVALLISUUSALUE

5 ARTIKLA

Yhteisen elintarviketurvallisuusalueen perustaminen ja tavoitteet

1. Osapuolet perustavat yhteisen elintarviketurvallisuusalueen.
2. Yhteisen elintarviketurvallisuusalueen tavoitteet ovat seuraavat:
  - a) parantaa elintarvikkeiden ja rehujen turvallisuutta koko elintarvikeketjussa;
  - b) varmistaa ihmisten, eläinten ja kasvien terveyden korkea taso koko elintarvikeketjussa ja kaikilla toiminnan aloilla, joilla keskeisenä tavoitteena on eläintautien, myös mahdollisesti ihmisiin tarttuvien, ja kasveille tai kasvituotteille haitallisten tuhoojien mahdollisen leviämisen torjunta, sekä varmistaa ympäristön suojele kasvinsuojeluaineista mahdollisesti aiheutuvilta riskeiltä;
  - c) panna täytäntöön yhdennetyllä tavalla yhdenmukaistetut standardit, joita sovelletaan koko elintarvikeketjuun;
  - d) lisätä mikrobilääkeresistenssin torjuntatoimia;
  - e) parantaa eläinten suojele ja edistää eläinten hyvinvoinnin korkeaa tasoa; ja

- f) syventää osapuolten yhteisiä pyrkimyksiä koordinoida kantoja ja tukea toisiaan työssään kansainvälisissä organisaatioissa.

6 ARTIKLA

Yhteisen elintarviketurvallisuusalueen toiminta

Osapuolet varmistavat yhteisen elintarviketurvallisuusalueen tehokkaan toiminnan. Tämän vuoksi unioni ei pidä Sveitsiä kolmantena maana niiden unionin säädösten osalta, jotka on sisällytetty tähän pöytäkirjaan 13 artiklan mukaisesti tai joita on sovellettava tilapäisesti 15 artiklan mukaisesti, edellyttäen, että Sveitsi täyttää velvollisuutensa soveltaa kaikkia näitä säädöksiä tämän pöytäkirjan mukaisesti.

7 ARTIKLA

Poikkeukset

1. Velvoitetta sisällyttää 13 artiklassa määrätyt säädökset sekä 15 artiklan mukaista velvoitetta soveltaa tilapäisesti minkä tahansa liitteessä I luetellun säädöksen perusteella annettuja säädöksiä ei sovelleta seuraaviin aloihin:
  - a) muuntogeenisten organismien tarkoituksellinen levittäminen ympäristöön ja muuntogeenisiä organismeja sisältävien tai niistä koostuvien tuotteiden sekä muuntogeenisistä organismeista valmistettujen elintarvikkeiden ja rehujen markkinoille saattaminen.

Sveitsi voi jatkaa tällä alalla Sveitsin lainsäädännön soveltamista seuraavin edellytyksin:

- i) Sveitsi sallii sellaisten unionissa sallittujen elintarvikkeiden ja rehujen markkinoille saattamisen, jotka sisältävät satunnaisia tai teknisesti väistämättömiä jäämiä muuntogeenisiä organismeja sisältävistä, niistä koostuvista tai niistä valmistetuista aineksista, jotka eivät ylitä unionin lainsäädännössä vahvistettua kynnyksiarvoa; tämän lisäksi kyseiset elintarvikkeet tai rehut on merkittävä muuntogeenisiä organismeja sisältäviksi, niistä koostuviksi tai niistä valmistetuiksi;
  - ii) Sveitsi sallii unionissa hyväksytyistä muuntogeenisistä organismeista valmistetun rehun markkinoille saattamisen ja käytön.
- b) eläinten hyvinvointi, mukaan lukien tuotantotarkoituksiin kasvattavien tai pidettävien eläinten suojelua koskevat vähimmäisvaatimukset, elävien selkärankaisten eläinten suojele kuljetuksen ja siihen liittyvien toimien aikana sekä tietyt pakolliset merkintävaatimukset.

Sveitsi voi jatkaa tällä alalla Sveitsin lain seuraavia asioita koskevien säädösten soveltamista:

- i) tuotantoeläinten suojele
- ii) eläinten kuljetus Sveitsin alueella, mukaan lukien nautaeläinten, lampaiden, vuohien, sikojen, hevosten tai siipikarjan kauttakulku teurastettavaksi; Sveitsi voi myös määrätä, että tällainen kauttakuljetus on sallittu ainoastaan rautateitse tai ilmäteitse;

- iii) kivuliailla toimenpiteillä ilman anestesiaa tuotettujen tai pakkoruokinnalla tuotettujen eläintuotteiden pakollinen merkitseminen; Sveitsi voi myös määrätä, että
- Sveitsiin tuotavissa kuluttajien saataville asetettavissa tuotteissa, jotka on saatu eläimistä, joille on tehty kivuliaita toimenpiteitä ilman edeltävää anestesiaa, on oltava erityinen merkintä. Termi ”kivuliaat toimenpiteet” kattaa sarvien poiston, kastroinnin, hännän typistämisen, nokan typistämisen ja sammakonreisien leikkaamisen kaltaiset toimenpiteet, jos ne suoritetaan ilman edeltävää anestesiaa. Pakollista merkintävaatimusta ei sovelleta, jos tällaisten käytäntöjen kieltämisestä säädetään alkuperämaan lainsäädännössä tai jos tuotanto on sertifioitu vapaaksi kyseisistä käytännöistä;
  - pakkoruokintaa sisältävistä tuotantoprosessista peräisin oleviin tuotteisiin on tehtävä erityinen merkintä, kun ne asetetaan kuluttajien saataville Sveitsissä;
- iv) kotieläiminä pidettävien kaniin ja munantuotantoon tarkoitettujen munivien kanojen kasvatusta koskevat merkintävaatimukset; Sveitsi voi myös määrätä, että Sveitsiin tuotavissa kuluttajien saataville asetettavissa kananmunissa ja häkkikasvatuksesta peräisin olevassa kaninlihassa on oltava erityinen merkintä. Tätä pakollista merkintävaatimusta ei sovelleta, jos tällaisten käytäntöjen kieltämisestä säädetään alkuperämaan lainsäädännössä tai jos tuotanto on sertifioitu vapaaksi kyseisistä käytännöistä;
- v) julmalla tavalla tuotettujen turkisten ja turkistuotteiden tuontikiellon vahvistaminen ja soveltaminen;

- c) sellaisista naudoista saadun lihan tuonti, joille on mahdollisesti annettu hormonaalisia kasvunestäjiä.

Sveitsi voi jatkaa tällä alalla oman lainsäädäntönsä soveltamista seuraavin edellytyksin:

- i) kyseistä lihaa tuodaan ainoastaan kotimaiseen kulutukseen, ja sen saattaminen unionin markkinoille on edelleen kiellettyä;
- ii) tällaisen lihan käyttö rajoitetaan vähittäismyyntiliikkeiden myyntiin suoraan kuluttajille, ja siihen sovelletaan asianmukaisia merkintävaatimuksia;
- iii) tällaista lihaa tuodaan Sveitsiin ainoastaan Sveitsin rajatarkastusasemien kautta;
- iv) käytössä on asianmukainen jäljitettävyyden- ja toimitusjärjestelmä, joka estää mahdollisuuden viedä lihaa edelleen Euroopan unionin jäsenvaltioiden alueelle;
- v) Sveitsi raportoi vuosittain Euroopan komissiolle, jäljempänä 'komissio', maahantuotujen erien alkuperästä ja vastaanottajista ja toimittaa sille selvityksen suoritetuista tarkastuksista varmistaakseen i–v alakohdassa esitettyjen edellytysten noudattamisen;

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuihin aloihin liittyvästä osapuolten oikeusjärjestyksen merkittävästä kehityksestä keskustellaan jommankumman osapuolen pyynnöstä elintarvikkeiden turvallisuuden sekakomiteassa.

8 ARTIKLA

Tuki kansainvälisissä järjestöissä

Osapuolet sopivat pyrkivänsä koordinoimaan kantojaan ja tukemaan toisiaan kansainvälisissä järjestöissä yhteiseen elintarviketurvallisuusalueeseen liittyvillä aloilla.

9 ARTIKLA

Rahoitusosuus

1. Sveitsi osallistuu tämän artiklan ja liitteen II mukaisesti unionin virastojen ja tietojärjestelmien toimien ja muiden sellaisten liitteessä II olevassa 1 artiklassa mainittujen toimien rahoitukseen, joihin se voi osallistua.

Elintarviketurvallisuutta käsittelevä sekakomitea voi tehdä päätöksen liitteen II muuttamisesta.

2. Unioni voi keskeyttää Sveitsin osallistumisen tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin toimiin milloin tahansa, jos Sveitsi ei noudata maksumääräaikaa liitteessä II olevassa 2 artiklassa vahvistettujen maksuehtojen mukaisesti.

Jos Sveitsi ei noudata maksumääräaika, unioni lähettää Sveitsille virallisen muistutuskirjeen. Jos maksua ei suoriteta kokonaan 30 päivän kuluessa virallisen muistutuskirjeen vastaanottamisesta, unioni voi keskeyttää Sveitsin osallistumisen kyseiseen toimeen.

3. Rahoitusosuus koostuu seuraavien summasta:

a) toiminnallinen rahoitusosuus; ja

b) osallistumismaksu.

4. Rahoitusosuus maksetaan vuotuisena rahoitusosuutena, ja se erääntyy komission rahoituspyynnöissä mainittuina päivinä.

5. Toiminnallinen rahoitusosuus perustuu jakoperusteeseen, joka määrittellään Sveitsin markkinahintaisen bruttokansantuotteen, jäljempänä 'BKT', ja unionin markkinahintaisen BKT:n suhteena.

Osapuolten markkinahintaista BKT:tä koskevat luvut tähän tarkoitukseen ovat viimeisimmät saatavilla olevat Euroopan unionin tilastotoimiston luvut sen vuoden tammikuun 1 päivästä, jona vuosittainen maksu suoritetaan, ottaen asianmukaisesti huomioon Luxemburgissa 26 päivänä lokakuuta 2004 tehty Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton välinen sopimus yhteistyöstä tilastoalalla. Jos edellä mainittua sopimusta lakataan soveltamasta, Sveitsin BKT:ksi katsotaan Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön toimittamien tietojen pohjalta vahvistettu BKT.

6. Kunkin unionin viraston toiminnallinen rahoitusosuus lasketaan soveltamalla jakoperustetta sen vuotuisen hyväksytyyn talousarvioon, joka on otettu kyseisen vuoden asiaankuuluvaan unionin talousarvion avustuksia koskevaan kohtaan (avustuksia koskeviin kohtiin), ottaen huomioon kunkin viraston osalta mahdolliset liitteessä II olevassa 1 artiklassa määritellyt mukautetut toiminnalliset rahoitusosuudet.

Tietojärjestelmien ja muiden toimien toiminnallinen rahoitusosuus lasketaan soveltamalla jakoperustetta kyseisen vuoden asiaankuuluvaan talousarvioon, joka esitetään talousarvion toteuttamista koskevissa asiakirjoissa, kuten työohjelmissä tai sopimuksissa.

Kaikki ohjeelliset määrät perustuvat maksusitoumusmäärärahoihin.

7. Vuotuinen osallistumismaksu on 4 prosenttia 5 ja 6 kohdan mukaisesti lasketusta vuotuisesta toiminnallisesta rahoitusosuudesta.

8. Komissio toimittaa Sveitsille riittävät tiedot rahoitusosuuden laskemisesta. Nämä tiedot toimitetaan ottaen asianmukaisesti huomioon unionin luottamuksellisuutta ja tietosuojaa koskevat säännöt.

9. Kaikki Sveitsin rahoitusosuudet tai unionilta saatavat maksut sekä maksettavien tai saatavien määrien laskenta suoritetaan euroina.

10. Jos tämä pöytäkirja ei tule voimaan kalenterivuoden alussa, Sveitsin kyseisen vuoden toiminnallista rahoitusosuutta mukautetaan liitteessä II olevassa 4 artiklassa määriteltyjen menetelmien ja maksuehtojen mukaisesti.

11. Tämän artiklan soveltamista koskevat yksityiskohtaiset määräykset vahvistetaan liitteessä II.

12. Elintarviketurvallisuutta käsittelevä sekakomitea tarkastelee kolmen vuoden kuluttua tämän pöytäkirjan voimaantulosta ja sen jälkeen kolmen vuoden välein Sveitsin osallistumista koskevia ehtoja, sellaisina kuin ne on määritelty liitteessä II olevassa 1 artiklassa, ja mukauttaa niitä tarvittaessa.

III OSA

INSTITUTIONAALISET MÄÄRÄYKSET

1 LUKU

YLEISET MÄÄRÄYKSET

10 ARTIKLA

Tavoitteet

Tämän pöytäkirjan tarkoituksen saavuttamiseksi tässä osassa määrätään institutionaalisista ratkaisuksista, joilla helpotetaan osapuolten välisten taloudellisten suhteiden jatkuvaa ja tasapainoista vahvistamista yhteisen elintarviketurvallisuusalueen kattamilla aloilla. Kansainvälisen oikeuden periaatteet huomioon ottaen tässä osassa vahvistetaan erityisesti yhteistä elintarviketurvallisuusaluetta koskevat institutionaaliset ratkaisut niillä sisämarkkinoihin liittyvillä aloilla, joihin Sveitsi osallistuu, tehtyjä tai tehtäviä kahdenvälisiä sopimuksia varten muuttamatta tämän pöytäkirjan soveltamisalaa tai tavoitteita, erityisesti:

- a) menettely tämän pöytäkirjan mukauttamiseksi tämän pöytäkirjan kannalta merkityksellisiin unionin säädöksiin;

- b) tämän pöytäkirjan ja niiden unionin säädösten, joihin tässä pöytäkirjassa viitataan, yhdenmukainen tulkinta ja soveltaminen;
- c) tämän pöytäkirjan valvonta ja soveltaminen; sekä
- d) tähän pöytäkirjaan liittyvien riitojen ratkaiseminen.

11 ARTIKLA

Elintarviketurvallisuutta käsittelevä sekakomitea

1. Perustetaan elintarviketurvallisuutta käsittelevä sekakomitea.

Elintarviketurvallisuutta käsittelevä sekakomitea koostuu osapuolten edustajista.

2. Elintarviketurvallisuutta käsittelevän sekakomitean puheenjohtajina toimivat unionin edustaja ja Sveitsin edustaja.
3. Elintarviketurvallisuutta käsittelevän sekakomitean tehtävänä on
  - a) varmistaa tämän pöytäkirjan moitteeton toiminta ja tehokas hallinnointi ja soveltaminen;

- b) toimia osapuolten välisenä foorumina keskinäistä kuulemistä ja jatkuvaa tietojenvaihtoa varten erityisesti tämän pöytäkirjan tai sellaisen unionin säädöksen tulkintaan tai soveltamiseen liittyvien vaikeuksien ratkaisemiseksi, johon tässä pöytäkirjassa viitataan 20 artiklan mukaisesti;
  - c) antaa osapuolille suosituksia tätä pöytäkirjaa koskevissa asioissa;
  - d) tehdä päätöksiä tämän pöytäkirjan mukaisesti; sekä
  - e) käyttää muuta sille tässä pöytäkirjassa annettua toimivaltaa.
4. Jos SEUT-sopimukseen liitetyn Euroopan unionin erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan (N:o 7), jäljempänä 'pöytäkirja N:o 7', 1–6, 10–15, 17 tai 18 artiklaa muutetaan, elintarviketurvallisuutta käsittelevä sekakomitea muuttaa lisäystä 2 vastaavasti.
5. Elintarviketurvallisuutta käsittelevä sekakomitea tekee päätöksensä yksimielisesti.

Päätökset sitovat osapuolia, joiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet niiden täytäntöönpanemiseksi.

6. Elintarviketurvallisuutta käsittelevä sekakomitea kokoontuu vähintään kerran vuodessa, vuorotellen Brysselissä ja Bernissä, elleivät puheenjohtajat toisin päätä. Lisäksi sekakomitea kokoontuu jommankumman osapuolen pyynnöstä.

Puheenjohtajat voivat sopia, että elintarviketurvallisuutta käsittelevän sekakomitean kokous pidetään video- tai etäkokouksena.

Elintarviketurvallisuutta käsittelevä sekakomitea voi päättää tehdä päätöksiä kirjallista menettelyä noudattaen.

7. Elintarviketurvallisuutta käsittelevä sekakomitea vahvistaa työjärjestyksensä ensimmäisessä kokouksessaan.

8. Elintarviketurvallisuutta käsittelevä sekakomitea voi päättää perustaa työ- tai asiantuntijaryhmiä auttamaan sitä tehtäviensä hoitamisessa.

2 LUKU

PÖYTÄKIRJAN MUKAUTTAMINEN UNIONIN SÄÄDÖKSIIN

12 ARTIKLA

Osallistuminen unionin säädösten laatimiseen ("päätösten muotoilu")

1. Laatiessaan ehdotusta unionin säädökseksi SEUT-sopimuksen mukaisesti tämän pöytäkirjan soveltamisalaan kuuluvalla alalla komissio ilmoittaa siitä Sveitsille ja kuulee epävirallisesti Sveitsin asiantuntijoita samalla tavoin kuin se pyytää unionin jäsenvaltioiden asiantuntijoilta näkemyksiä laatiessaan ehdotuksiaan.

Jommankumman osapuolen pyynnöstä asiasta käydään elintarviketurvallisuutta käsittelevässä sekakomiteassa alustava näkemysten vaihto.

Unionin säädöksen antamista edeltävän vaiheen merkittävänä ajankohtina osapuolet vaihtavat toisen osapuolen sitä pyytäessä uudelleen näkemyksiä elintarviketurvallisuutta käsittelevässä sekakomiteassa jatkuvaa tietojenanto- ja kuulemismenettelyä noudattaen.

2. Valmistellessaan SEUT-sopimuksen mukaisesti delegoituja säädöksiä, jotka koskevat unionin perussäädöksiä tämän pöytäkirjan soveltamisalaan kuuluvalla alalla, komissio varmistaa, että Sveitsi osallistuu mahdollisimman laajasti kyseisten delegoitujen luonnosten valmisteluun, ja kuulee Sveitsin asiantuntijoita samoin perusteiden kuin unionin jäsenvaltioiden asiantuntijoita.

3. Valmistellessaan SEUT-sopimuksen mukaisesti täytäntöönpanosäädöksiä, jotka koskevat unionin perussäädöksiä tämän pöytäkirjan soveltamisalaan kuuluvalla alalla, komissio varmistaa, että Sveitsi osallistuu mahdollisimman laajasti kyseisten täytäntöönpanosäädösten luonnosten valmisteluun, jotka toimitetaan jonakin myöhempänä päivänä komiteoille, jotka avustavat komissiota tämän käyttäessä täytäntöönpanovaltaansa, ja kuulee Sveitsin asiantuntijoita samoin perusteiden kuin unionin jäsenvaltioiden asiantuntijoita.

4. Sveitsin asiantuntijat osallistuvat 2 ja 3 kohdan soveltamisalaan kuulumattomaan komiteoiden työhön, jos se on tarpeen tämän pöytäkirjan moitteettoman toiminnan kannalta.

Elintarviketurvallisuutta käsittelevä sekakomitea laatii ja saattaa ajan tasalle luettelon näistä komiteoista ja tarvittaessa muista samankaltaisista komiteoista.

5. Tätä artiklaa ei sovelleta 13 artiklan 7 kohdassa tarkoitetun poikkeuksen soveltamisalaan kuuluviin unionin säädöksiin eikä niiden säännöksiin.

13 ARTIKLA

Unionin säädösten sisällyttäminen sopimukseen

1. Jotta voidaan taata oikeusvarmuus ja lainsäädännön yhtenäisyys sisämarkkinoihin liittyvällä alalla, johon Sveitsi osallistuu tämän pöytäkirjan nojalla, Sveitsi ja unioni varmistavat, että tämän pöytäkirjan soveltamisalaan kuuluvalla alalla annetut unionin säädökset sisällytetään tähän pöytäkirjaan mahdollisimman pian niiden hyväksymisen jälkeen.
  2. Kun unionin säädökset on sisällytetty tähän pöytäkirjaan tämän artiklan 4 kohdan mukaisesti, ne ovat osa Sveitsin oikeusjärjestystä, jollei tapauksen mukaan elintarviketurvallisuutta käsittelevän sekakomitean päättämistä mukautuksista muuta johdu.
  3. Jos unioni hyväksyy säädöksen tämän pöytäkirjan soveltamisalaan kuuluvalla alalla, se ilmoittaa siitä Sveitsille mahdollisimman pian elintarviketurvallisuutta käsittelevässä sekakomiteassa.
- Elintarviketurvallisuutta käsittelevä sekakomitea järjestää kyseessä olevasta aiheesta näkemysten vaihdon jommankumman osapuolen pyynnöstä.
4. Elintarviketurvallisuutta käsittelevä sekakomitea tekee ratkaisunsa tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti hyväksymällä mahdollisimman pian päätöksen liitteessä I olevan 2 jakson muuttamisesta sekä tarvittavista mukautuksista.
  5. Tämän pöytäkirjan ja liitteen I, sellaisena kuin se on muutettuna tämän artiklan 4 kohdan nojalla, johdonmukaisuuden varmistamiseksi elintarviketurvallisuutta käsittelevä sekakomitea voi tarvittaessa ehdottaa tämän pöytäkirjan tarkistamista; osapuolet hyväksyvät tarkistamisen omien sisäisten menettelyjensä mukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän artiklan 1 ja 2 kohdan soveltamista.

6. Tässä pöytäkirjassa olevia viittauksia unionin säädöksiin, jotka eivät ole enää voimassa, pidetään viittauksina unionin säädöksiin, joilla kumotaan kyseiset tämän pöytäkirjan liitteeseen I sisällytetyt säädökset siitä alkaen, kun tämän artiklan 4 kohdan mukainen elintarviketurvallisuutta käsittelevän sekakomitean päätös tämän pöytäkirjan liitteen I vastaavasta muuttamisesta tulee voimaan, jollei kyseisessä päätöksessä toisin määrätä.
7. Edellä 1 kohdassa määrättyä velvoitetta ei sovelleta sellaisiin unionin säädöksiin, jotka kuuluvat 7 artiklassa luetellun poikkeuksen soveltamisalaan, eikä niiden säännöksiin.
8. Jollei 14 artiklasta muuta johdu, elintarviketurvallisuutta käsittelevän sekakomitean tämän artiklan 4 kohdan nojalla tekemät päätökset tulevat voimaan välittömästi, mutta eivät missään tapauksessa ennen sitä päivää, jona vastaavaa unionin säädöstä aletaan soveltaa unionissa.
9. Päätöksenteon helpottamiseksi osapuolet tekevät vilpittömässä mielessä yhteistyötä koko tässä artiklassa määrätyn menettelyn ajan.

14 ARTIKLA

Sveitsin perustuslaillisten velvoitteiden täyttäminen

1. Sveitsi ilmoittaa 13 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun näkemysten vaihdon yhteydessä unionille, onko Sveitsin täytettävä perustuslailliset velvoitteensa, jotta 13 artiklan 4 kohdassa tarkoitettu päätöksestä tulee sitova.

2. Jos Sveitsin on täytettävä perustuslailliset velvoitteensa, jotta 13 artiklan 4 kohdassa tarkoitettu päätös tulee sitova, Sveitsin on tehtävä se enintään kahden vuoden kuluessa tämän artiklan 1 kohdassa määrättyjen tietojen antamisesta, paitsi jos käynnistetään kansanäänestysmenettely, jolloin kyseistä määräaika pidennetään yhdellä vuodella.

3. Siihen asti, että Sveitsi ilmoittaa täyttäneensä perustuslailliset velvoitteensa, osapuolet soveltavat väliaikaisesti 13 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua päätöstä, paitsi jos Sveitsi ilmoittaa unionille, että kyseisen päätöksen väliaikainen soveltaminen ei ole mahdollista, ja perustelee tämän.

Edellä 13 artiklan 4 kohdassa tarkoitetun päätöksen väliaikainen soveltaminen ei missään tapauksessa ole mahdollista ennen sitä päivää, jona vastaavaa unionin säädöstä aletaan soveltaa unionissa.

4. Sveitsin on ilmoitettava unionille viipymättä elintarviketurvallisuutta käsittelevän sekakomitean välityksellä, kun se on täyttänyt 1 kohdassa tarkoitettut perustuslailliset velvoitteensa.

5. Edellä 13 artiklan 4 kohdassa tarkoitettu päätös tulee voimaan päivänä, jona tämän artiklan 4 kohdassa tarkoitettu ilmoitus annetaan, mutta ei missään tapauksessa ennen päivää, jona vastaavaa unionin säädöstä aletaan soveltaa unionissa.

15 ARTIKLA

Jonkin liitteessä I luetellun säädöksen perusteella annettujen säädösten tilapäinen soveltaminen

1. Jos unionissa sovelletaan jonkin liitteessä I luetellun säädöksen perusteella annettua säädöstä ennen kuin elintarviketurvallisuutta käsittelevän sekakomitean päätös on hyväksytty 13 artiklan 4 kohdan mukaisesti, Sveitsi soveltaa kyseistä säädöstä tilapäisesti alkaen sen soveltamispäivästä unionissa sen samanaikaisen soveltamisen varmistamiseksi Sveitsissä.

Tämän kohdan ensimmäisen alakohdan mukainen tilapäinen soveltaminen päättyy 13 artiklan 8 kohdan mukaisen elintarviketurvallisuutta käsittelevän sekakomitean päätöksen voimaantuloon tai 14 artiklan 3 kohdan mukaisen väliaikaisen soveltamisen voimaantuloon, jollei elintarvikkeiden turvallisuutta käsittelevä sekakomitea päättä myöhemmästä ajankohdasta.

2. Jos Sveitsi ei poikkeuksellisissa olosuhteissa ja objektiivisesti perustelluista syistä pysty tilapäisesti soveltamaan säädöstä kokonaan tai osittain 1 kohdan mukaisesti, sen on välittömästi ilmoitettava asiasta elintarviketurvallisuutta käsittelevälle sekakomitealle ja esitettävä syyt siihen, miksi se ei pysty soveltamaan säädöstä. Osapuolet kuulevat toisiaan mahdollisimman pian elintarviketurvallisuutta käsittelevässä sekakomiteassa.

3. Jos ja siltä osin kuin Sveitsi ei sovelta säädöstä tilapäisesti tai väliaikaisesti 1 kohdan mukaisesti, unioni voi toteuttaa tarvittavat toimenpiteet elintarviketurvallisuusalueensa koskemattomuuden varmistamiseksi. Unioni ilmoittaa näistä toimenpiteistä välittömästi elintarviketurvallisuutta käsittelevälle sekakomitealle ja perustelee toimenpiteensä.

16 ARTIKLA

Jonkin liitteessä I luetellun säädöksen perusteella annettujen säädösten julkaiseminen

Osapuolet julkaisevat viipymättä ja pitävät ajan tasalla helposti saatavilla olevan luettelon muista kuin lainsäätämisyjärjestyksessä hyväksyttävistä säädöksistä, jotka on hyväksytty jonkin liitteessä I luetellun säädöksen perusteella ja jotka on sisällytetty tähän pöytäkirjaan 13 artiklan mukaisesti tai joita on sovellettava tilapäisesti 15 artiklan mukaisesti.

3 LUKU

PÖYTÄKIRJAN TULKINTA JA SOVELTAMINEN

17 ARTIKLA

Yhdenmukaisen tulkinnan periaate

1. Tässä pöytäkirjassa vahvistettujen tavoitteiden saavuttamiseksi ja kansainvälisen julkisoikeuden periaatteiden mukaisesti kahdenvälisiä sopimuksia, jotka koskevat niitä sisämarkkinoiden aloja, joihin Sveitsi osallistuu, ja unionin säädöksiä, joihin tällaisissa sopimuksissa viitataan, tulkitaan ja sovelletaan yhdenmukaisesti niillä sisämarkkinoihin liittyvillä aloilla, joihin Sveitsi osallistuu.

2. Unionin säädöksiä, joihin tässä pöytäkirjassa viitataan, ja tämän pöytäkirjan määräyksiä, mikäli niiden soveltamisessa käytetään unionin oikeuden käsitteitä, tulkitaan ja sovelletaan sekä tämän pöytäkirjan allekirjoittamista edeltävän että sen jälkeisen Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti.

18 ARTIKLA

Tehokkaan ja yhdenmukaisen soveltamisen periaate

1. Komissio ja Sveitsin toimivaltaiset viranomaiset tekevät yhteistyötä ja avustavat toisiaan tämän pöytäkirjan soveltamisen valvonnan varmistamisessa. Ne voivat vaihtaa tietoja tämän pöytäkirjan soveltamisen valvontatoimista. Ne voivat vaihtaa näkemyksiä ja keskustella yhteistä etua koskevista kysymyksistä.
2. Kumpikin osapuoli toteuttaa tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen tämän pöytäkirjan tehokkaan ja yhdenmukaisen soveltamisen alueellaan.
3. Osapuolet valvovat yhdessä tämän pöytäkirjan soveltamista elintarviketurvallisuutta käsittelevässä sekakomiteassa.

Jos komissio tai Sveitsin toimivaltaiset viranomaiset saavat tiedon sopimuksen virheellisestä soveltamisesta, asia voidaan saattaa elintarviketurvallisuutta käsittelevän sekakomitean käsiteltäväksi hyväksyttävän ratkaisun löytämiseksi.

4. Komissio ja Sveitsin toimivaltaiset viranomaiset seuraavat, miten toinen osapuoli soveltaa tätä pöytäkirjaa. Tällöin sovelletaan 20 artiklassa määrättyä menettelyä.

Mikäli tietyt unionin toimielinten jompaakumpaa osapuolta koskevat valvontatoimivaltuudet, kuten tutkinta- ja päätöksentekovaltuudet, ovat tarpeen tämän pöytäkirjan tehokkaan ja yhdenmukaisen soveltamisen varmistamiseksi, pöytäkirjassa on määrättävä niistä nimenomaisesti.

19 ARTIKLA

Yksinomaisuusperiaate

Osapuolet sitoutuvat olemaan saattamatta tämän pöytäkirjan tai unionin säädösten, joihin tässä pöytäkirjassa viitataan, tulkintaa tai soveltamista koskevaa riitaa tai tapauksen mukaan tämän pöytäkirjan perusteella tehdyn komission päätöksen yhdenmukaisuutta tämän pöytäkirjan kanssa koskevaa riitaa ratkaistavaksi millään muulla kuin tässä pöytäkirjassa määrättyillä ratkaisukeinoilla.

20 ARTIKLA

Menettely tulkintaa tai soveltamista koskevien ongelmien yhteydessä

1. Jos tämän pöytäkirjan tai jonkin sellaisen unionin säädöksen, johon tässä pöytäkirjassa viitataan, tulkinnassa tai soveltamisessa on ongelmia, osapuolet neuvottelevat keskenään elintarviketurvallisuutta käsittelevässä sekakomiteassa molempia osapuolia tyydyttävän ratkaisun löytämiseksi. Tätä varten elintarviketurvallisuutta käsittelevälle sekakomitealle annetaan kaikki hyödylliset tiedot, jotta se voi tarkastella tilannetta yksityiskohtaisesti. Elintarviketurvallisuutta käsittelevä sekakomitea tarkastelee kaikkia mahdollisuuksia, joiden avulla tämän pöytäkirjan moitteeton toiminta voi jatkua.
2. Jos elintarviketurvallisuutta käsittelevä sekakomitea ei löydä ratkaisua tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun ongelmaan kolmen kuukauden kuluessa siitä päivästä, jona ongelma on saatettu sen käsiteltäväksi, kumpi tahansa osapuolista voi pyytää välitysoikeutta ratkaisemaan riidan lisäyksessä 1 vahvistettujen sääntöjen mukaisesti.
3. Jos riita herättää kysymyksen jonkin 17 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun määräyksen tulkinnasta tai soveltamisesta ja jos kyseisen määräyksen tulkinnalla on merkitystä riidan ratkaisemisen kannalta ja se on tarpeen välitysoikeuden ratkaisun kannalta, välitysoikeus saattaa kysymyksen Euroopan unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi.

Jos riita herättää kysymyksen sellaisen määräyksen tulkinnasta tai soveltamisesta, joka kuuluu dynaamista yhdenmukaistamista koskevasta velvoitteesta 13 artiklan 7 kohdassa myönnetyn poikkeuksen soveltamisalaan, eikä riita koske unionin oikeuden käsitteiden tulkintaa tai soveltamista, välitysoikeus ratkaisee riidan saattamatta sitä Euroopan unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi.

4. Jos välitysoikeus saattaa kysymyksen Euroopan unionin tuomioistuimen ratkaistavaksi 3 kohdan mukaisesti,

- a) Euroopan unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo välitysoikeutta; ja
- b) Sveitsillä on samat oikeudet kuin jäsenvaltioilla ja unionin toimielimillä, ja siihen sovelletaan soveltuvin osin samoja menettelyjä Euroopan unionin tuomioistuimessa.

5. Kumpikin osapuoli toteuttaa kaikki tarvittavat toimenpiteet välitysoikeuden ratkaisun noudattamiseksi vilpittömässä mielessä.

Osapuolen, jonka välitysoikeus on todennut jättäneen noudattamatta tätä pöytäkirjaa, on ilmoitettava toiselle osapuolelle elintarviketurvallisuutta käsittelevän sekakomitean välityksellä toimenpiteistä, jotka se on toteuttanut välitysoikeuden päätöksen noudattamiseksi.

21 ARTIKLA

Korvaavat toimenpiteet

1. Jos osapuoli, jonka välitysoikeus on todennut jättäneen noudattamatta tätä sopimusta, ei ilmoita toiselle osapuolelle lisäyksessä 1 olevan IV.2 artiklan 6 kohdan mukaisesti asetetussa kohtuullisessa määräajassa toimenpiteistä, jotka se on toteuttanut välitysoikeuden päätöksen noudattamiseksi, tai jos toinen osapuoli katsoo, että ilmoitetut toimenpiteet eivät ole välitysoikeuden päätöksen mukaisia, kyseinen toinen osapuoli voi mahdollisen epätasapainon korjaamiseksi toteuttaa tämän pöytäkirjan, muiden niillä sisämarkkinoihin liittyvillä aloilla, joihin Sveitsi osallistuu, tehtyjen kahdenvälisten sopimusten tai maataloustuotteiden kaupasta tehdyn sopimuksen puitteissa oikeasuhteisia korvaavia toimenpiteitä, jäljempänä 'korvaavat toimenpiteet'. Kyseisen toisen osapuolen on ilmoitettava korvaavista toimenpiteistä osapuolelle, jonka välitysoikeus on todennut jättäneen noudattamatta tätä pöytäkirjaa, ja täsmennettävä toimenpiteet ilmoituksessa. Korvaavat toimenpiteet tulevat voimaan kolmen kuukauden kuluttua ilmoituksen päivämäärästä.
2. Jos elintarviketurvallisuutta käsittelevä sekakomitea ei ole kuukauden kuluessa suunnitelluista korvaavista toimenpiteistä ilmoittamisesta tehnyt päätöstä näiden korvaavien toimenpiteiden keskeyttämisestä, muuttamisesta tai kumoamisesta, kumpi tahansa osapuoli voi lisäyksen 1 mukaisesti esittää välitysoikeudelle kysymyksen korvaavien toimenpiteiden oikeasuhteisuudesta.
3. Välitysoikeus päättää asiasta lisäyksessä 1 olevan III.8 artiklan 4 kohdassa määrätystä määräajassa.

4. Korvaavilla toimenpiteillä ei ole taannehtivaa vaikutusta. Erityisesti on säilytettävä yksityishenkilöiden ja talouden toimijoiden jo ennen korvaavien toimenpiteiden voimaantuloa saamat oikeudet ja velvollisuudet.

22 ARTIKLA

Lainkäyttöalueiden välinen yhteistyö

1. Yhdenmukaisen tulkinnan edistämiseksi Sveitsin liittovaltion korkein oikeus ja Euroopan unionin tuomioistuin sopivat vuoropuhelusta ja sen yksityiskohtaisista säännöistä.
2. Sveitsillä on oikeus toimittaa Euroopan unionin tuomioistuimelle kirjelmiä tai kirjallisia huomautuksia tapauksissa, joissa jokin unionin jäsenvaltion tuomioistuin saattaa Euroopan unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi kysymyksen tämän pöytäkirjan tai jonkin siinä mainitun unionin säädöksen säännöksen tulkinnasta saadakseen asiasta ennakkoratkaisun.

IV OSA

MUUT MÄÄRÄYKSET

23 ARTIKLA

Viittaukset alueisiin

Jos tähän pöytäkirjaan tämän pöytäkirjan 13 artiklan mukaisesti sisällytetyissä tai tämän pöytäkirjan 15 artiklan mukaisesti tilapäisesti sovellettavissa unionin säädöksissä viitataan ”Euroopan unionin”, ”unionin”, ”yhteismarkkinoiden” tai ”sisämarkkinoiden” alueeseen, viittauksia pidetään tätä pöytäkirjaa sovellettaessa viittauksina maataloustuotteiden kauppaa koskevan sopimuksen 16 artiklassa tarkoitettuihin alueisiin.

24 ARTIKLA

Viittaukset unionin jäsenvaltioiden kansalaisiin

Jos tähän pöytäkirjaan 13 artiklan mukaisesti sisällytetyissä tai 15 artiklan mukaisesti tilapäisesti sovellettavissa unionin säädöksissä viitataan unionin jäsenvaltioiden kansalaisiin, viittauksia pidetään tätä pöytäkirjaa sovellettaessa viittauksina unionin jäsenvaltioiden ja Sveitsin kansalaisiin.

25 ARTIKLA

Unionin säädösten voimaantulo ja täytäntöönpano

Tähän pöytäkirjaan sisällytettyjen unionin säädösten säännökset, jotka koskevat niiden voimaantuloa tai täytäntöönpanoa, eivät ole tämän pöytäkirjan kannalta merkityksellisiä.

Sveitsiä koskevat määräajat ja päivämäärät unionin säädösten tähän pöytäkirjaan sisällyttämistä koskevien päätösten voimaan saattamiselle ja täytäntöönpanolle ovat 13 artiklan 8 kohdan ja 14 artiklan 5 kohdan sekä siirtymäjärjestelyjä koskevien määräysten mukaiset.

26 ARTIKLA

Unionin säädösten vastaanottajat

Tähän pöytäkirjaan 13 artiklan mukaisesti sisällytettyjen tai 15 artiklan mukaisesti tilapäisesti sovellettavien unionin säädösten säännökset, joissa ilmoitetaan, että ne on osoitettu unionin jäsenvaltioille, eivät ole tämän pöytäkirjan kannalta merkityksellisiä.

V OSA

LOPPUMÄÄRÄYKSET

27 ARTIKLA

Salassapitovelvollisuus

Osapuolten edustajat, asiantuntijat ja muut virkailijat eivät saa tehtävistään luopumisen jälkeenkään ilmaista tämän pöytäkirjan yhteydessä saamiaan salassapitovelvollisuuden alaisia tietoja.

28 ARTIKLA

Turvallisuusluokitellut tiedot ja arkaluonteiset turvallisuusluokittelemattomat tiedot

1. Minkään tässä pöytäkirjassa määrätyn ei saa tulkita velvoittavan osapuolta antamaan saataville turvallisuusluokiteltuja tietoja.
2. Turvallisuusluokiteltuja tietoja tai aineistoja, joita osapuolet toimittavat tai vaihtavat keskenään tämän pöytäkirjan mukaisesti, käsitellään ja suojataan turvaluokiteltujen tietojen vaihtoon sovellettavista turvallisuusmenettelyistä Brysselissä 28 päivänä huhtikuuta 2008 tehdyn Sveitsin valaliiton ja Euroopan unionin välisen sopimuksen ja sen täytäntöönpanemiseksi tehtyjen turvallisuusjärjestelyjen mukaisesti.

3. Elintarviketurvallisuutta käsittelevä sekakomitea antaa päätöksellä käsittelyohjeet osapuolten vaihtamien arkaluonteisten turvallisuusluokittelemattomien tietojen suojaamisen varmistamiseksi.

29 ARTIKLA

Täytäntöönpano

1. Osapuolet toteuttavat kaikki tarvittavat yleiset ja erityiset toimenpiteet varmistaakseen tästä pöytäkirjasta aiheutuvien velvoitteiden täyttämisen ja pidättyvät kaikista toimenpiteistä, jotka voisivat vaarantaa sen tavoitteiden saavuttamisen.
2. Osapuolet toteuttavat kaikki tarvittavat toimenpiteet unionin säädöksillä, joihin tässä pöytäkirjassa viitataan, tavoiteltujen tulosten varmistamiseksi ja pidättyvät kaikista toimenpiteistä, jotka voisivat vaarantaa niiden tavoitteiden saavuttamisen.

30 ARTIKLA

Liitteet ja lisäykset

Tämän pöytäkirjan liitteet ja lisäykset ovat erottamaton osa tätä pöytäkirjaa.

31 ARTIKLA

Alueellinen soveltamisala

Tätä pöytäkirjaa sovelletaan maataloustuotteiden kauppaa koskevan sopimuksen 16 artiklassa tarkoitettuihin alueisiin.

32 ARTIKLA

Siirtymäjärjestelyt

1. Tämän pöytäkirjan soveltamista koskeva siirtymäkausi alkaa tämän pöytäkirjan voimaantulopäivänä ja päättyy viimeistään 24 kuukauden kuluttua sen voimaantulosta. Siirtymäkautta ei sovelleta 11 artiklaan.
2. Tämän pöytäkirjan muita määräyksiä kuin 11 artiklaa sovelletaan siirtymäkauden päättymistä seuraavasta päivästä alkaen, lukuun ottamatta liitteessä I olevan 2 jakson C otsikon 14 ja 15 kohtaa, joihin sovelletaan tämän pöytäkirjan määräyksiä sen voimaantulosta alkaen.
3. Siirtymäkauden aikana maataloustuotteiden kauppaa koskevaa sopimusta sovelletaan edelleen kyseisen sopimuksen liitteisiin 4, 5, 6 ja 11.

4. Sveitsi voi ilmoittaa elintarviketurvallisuuden sekakomitealle, että se haluaa päättää siirtymäkauden päivänä, joka on aiemmin kuin 24 kuukautta tämän pöytäkirjan voimaantulosta. Tällöin elintarviketurvallisuutta käsittelevä sekakomitea vahvistaa siirtymäkauden päättymispäivän ja ilmoittaa asiasta maataloustuotteiden kauppaa koskevan sopimuksen 6 artiklalla perustetulle maatalouden sekakomitealle.

5. Elintarvikkeiden turvallisuuden sekakomitea päivittää siirtymäkauden loppuun mennessä liitteessä I olevan 2 jakson ensimmäisessä kohdassa tarkoitetun sisällyttämispäivän kunkin asiaankuuluvan säädöksen merkintöihin.

33 ARTIKLA

Voimaantulo

1. Osapuolet ratifioivat tai hyväksyvät tämän pöytäkirjan omien menettelyjensä mukaisesti. Osapuolet ilmoittavat toisilleen tämän pöytäkirjan voimaantulon edellyttämien sisäisten menettelyjen päätökseen saattamisesta.
2. Tämä pöytäkirja tulee voimaan viimeistä seuraavia välineitä koskevaa ilmoitusta seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä:
  - a) henkilöiden vapaasta liikkuvuudesta tehdyn Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Sveitsin valaliiton välisen sopimuksen institutionaalinen pöytäkirja

- b) henkilöiden vapaasta liikkuvuudesta tehdyn Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Sveitsin valaliiton välisen sopimuksen muutospöytäkirja
- c) Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton lentoliikennettä koskevan sopimuksen institutionaalinen pöytäkirja
- d) Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton lentoliikennettä koskevan sopimuksen muutospöytäkirja
- e) Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton lentoliikennettä koskevan sopimuksen valtiontukipöytäkirja
- f) rautateiden ja maanteiden tavara- ja henkilöliikenteestä tehdyn Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton välisen sopimuksen institutionaalinen pöytäkirja
- g) rautateiden ja maanteiden tavara- ja henkilöliikenteestä tehdyn Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton välisen sopimuksen muutospöytäkirja
- h) rautateiden ja maanteiden tavara- ja henkilöliikenteestä tehdyn Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton välisen sopimuksen valtiontukipöytäkirja
- i) maataloustuotteiden kaupasta tehdyn Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton sopimuksen muutospöytäkirja
- j) vaatimustenmukaisuuden arvioinnin vastavuoroisesta tunnustamisesta tehdyn Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton välisen sopimuksen institutionaalinen pöytäkirja

- k) vaatimustenmukaisuuden arvioinnin vastavuoroisesta tunnustamisesta tehdyn Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton välisen sopimuksen muutospöytäkirja
- l) Euroopan unionin ja Sveitsin valaliiton välinen sopimus Sveitsin säännöllisestä rahoitusosuudesta taloudellisten ja sosiaalisten erojen vähentämiseen Euroopan unionissa
- m) Euroopan unionin ja Euroopan atomienergiayhteisön sekä Sveitsin valaliiton välinen sopimus Sveitsin valaliiton osallistumisesta unionin ohjelmiin
- n) Euroopan unionin ja Sveitsin valaliiton välinen sopimus Sveitsin valaliiton osallistumista Euroopan unionin avaruusohjelmaviraston toimintaan koskevista ehdoista ja edellytyksistä.

34 ARTIKLA

Muuttaminen ja voimassaolon päättäminen

1. Tätä pöytäkirjaa voidaan muuttaa milloin tahansa osapuolten yhteisellä sopimuksella.
2. Kumpi tahansa osapuoli voi irtisanoa tämän pöytäkirjan ilmoittamalla asiasta toiselle osapuolelle.
3. Tämän pöytäkirjan soveltaminen päättyy kuuden kuukauden kuluttua 2 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta.

4. Jos tämä pöytäkirja irtisanotaan tämän artiklan 2 kohdan mukaisesti, maataloustuotteiden kauppaa koskevan sopimuksen soveltaminen päättyy tämän artiklan 3 kohdassa tarkoitettuna päivänä. Tällöin sovelletaan maataloustuotteiden kauppaa koskevan sopimuksen 17 artiklan 4 kohtaa.
5. Jos maataloustuotteiden kauppaa koskeva sopimus irtisanotaan mainitun sopimuksen 17 artiklan 3 kohdan mukaisesti, tämän pöytäkirjan soveltaminen päättyy mainitun sopimuksen 17 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuna päivänä.
6. Jos tämän pöytäkirjan soveltaminen päättyy, yksityishenkilöiden ja talouden toimijoiden tämän pöytäkirjan nojalla jo ennen tämän pöytäkirjan päättymistä saamat oikeudet ja velvollisuudet pysyvät voimassa. Osapuolet päättävät yhteisellä sopimuksella, mitä tehdään oikeuksille, joita ollaan myöntämässä.

Tämä pöytäkirja on tehty kahtena kappaleena bulgarian, englannin, espanjan, hollannin, iirin, italian, kreikan, kroaatin, latvian, liettuan, maltan, portugalin, puolan, ranskan, romanian, ruotsin, saksan, slovakian, sloveenin, suomen, tanskan, tšekin, unkarin ja viron kielellä, ja kukin teksti on yhtä todistusvoimainen.

TÄMÄN VAKUUDEKSI tätä varten asianmukaisesti valtuutetut edustajat ovat allekirjoittaneet tämän pöytäkirjan.

Tehty ...ssa/ssä ... päivänä ...kuuta vuonna ...

Euroopan unionin puolesta

Sveitsin valaliiton puolesta

SÄÄDÖKSET YHTEISELLÄ ELINTARVIKETURVALLISUUSALUEELLA

1 JAKSO

YLEISET MÄÄRÄYKSET

Tähän pöytäkirjaan 13 artiklan mukaisesti sisällytettyjä ja 15 artiklan mukaisesti tilapäisesti sovellettavia säädöksiä sovelletaan, jollei 7 artiklassa luetelluista poikkeuksista muuta johdu, ja ne luetaan seuraavasti:

Jollei teknisissä mukautuksissa toisin määrätä:

- a) kyseisissä säädöksissä säädettyjen unionin jäsenvaltioita koskevien oikeuksien ja velvollisuuksien katsotaan koskevan Sveitsiä;
- b) kyseisissä säädöksissä olevia muita viittauksia jäsenvaltioihin pidetään viittauksina Sveitsiin;
- c) kyseisissä säädöksissä olevia viittauksia unionin jäsenvaltioissa asuviin tai niihin sijoittautuneisiin luonnollisiin henkilöihin tai oikeushenkilöihin pidetään viittauksina myös Sveitsissä asuviin tai Sveitsiin sijoittautuneisiin luonnollisiin henkilöihin tai oikeushenkilöihin.

Tämän jakson ensimmäistä ja toista alakohtaa sovellettaessa noudatetaan kaikilta osin tämän pöytäkirjan III osassa olevia institutionaalisia määräyksiä.

Yhteisen elintarviketurvallisuusalueen erityisluonteen huomioon ottamiseksi ja 18 artiklan 4 kohdan viimeisen virkkeen soveltamiseksi komissiolla on Sveitsin osalta toimivalta, joka sille on myönnetty kyseisissä säädöksissä, jollei teknisissä mukautuksissa toisin määrätä. Aina kun komissio käyttää kyseistä toimivaltaa, sen olisi tehtävä yhteistyötä Sveitsin toimivaltaisten viranomaisten kanssa sovellettavaan lainsäädäntöön liittyvän käytännön mukaisesti.

2 JAKSO

LUETTELO SÄÄDÖKSISTÄ

Tässä jaksossa lueteltujen säädösten katsotaan sisältävän niiden perusteella annetut säädökset, jotka on sisällytetty tähän pöytäkirjaan elintarviketurvallisuutta käsittelevän sekakomitean 13 artiklan 4 kohdan mukaisesti tekemillä päätöksillä kussakin tässä jaksossa luetellussa säädöksessä ilmoitettuun sisällyttämispäivään asti. Kyseinen päivämäärä asetetaan elintarviketurvallisuutta käsittelevän sekakomitean päätöksessä.

Tätä pöytäkirjaa sovellettaessa tässä jaksossa lueteltujen säädösten säännöksiä koskevat seuraavat mukautukset:

Jos jossakin jäljempänä olevista säädöksistä viitataan asetuksen (EU) 2016/679 tai direktiivin 2002/58/EY mukaisiin jäsenvaltioiden velvoitteisiin, viittaukset on Sveitsin osalta ymmärrettävä viittauksiksi asiaa koskevaan kansalliseen lainsäädäntöön.

A. Virallinen valvonta ja tuonti

1. 32017 R 0625: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetetus (EU) 2017/625, annettu 15 päivänä maaliskuuta 2017, virallisesta valvonnasta ja muista virallisista toimista, jotka suoritetaan elintarvike- ja rehulainsäädännön ja eläinten terveyttä ja hyvinvointia, kasvien terveyttä ja kasvinsuojeluaineita koskevien sääntöjen soveltamisen varmistamiseksi, sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 999/2001, (EY) N:o 396/2005, (EY) N:o 1069/2009, (EY) N:o 1107/2009, (EU) N:o 1151/2012, (EU) N:o 652/2014, (EU) 2016/429 ja (EU) 2016/2031, neuvoston asetusten (EY) N:o 1/2005 ja (EY) N:o 1099/2009 ja neuvoston direktiivien 98/58/EY, 1999/74/EY, 2007/43/EY, 2008/119/EY ja 2008/120/EY muuttamisesta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 854/2004 ja (EY) N:o 882/2004, neuvoston direktiivien 89/608/ETY, 89/662/ETY, 90/425/ETY, 91/496/ETY, 96/23/EY, 96/93/EY ja 97/78/EY ja neuvoston päätöksen 92/438/ETY kumoamisesta (virallista valvontaa koskeva asetetus) (EUVL L 95, 7.4.2017, s. 1),

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla säädöksillä:

- 1.1 32021 R 1756: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetetus (EU) 2021/1756, annettu 6 päivänä lokakuuta 2021 (EUVL L 357, 8.10.2021, s. 27),
- 1.2 32024 R 3115: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetetus (EU) 2024/3115, annettu 27 päivänä marraskuuta 2024 (EUVL L 2024/3115, 16.12.2024, s. 1).

ja mukaan lukien mainitun asetuksen nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

Tätä pöytäkirjaa sovellettaessa asetuksen säännöksiä koskevat seuraavat mukautukset:

- a) viittauksia tullimenettelyihin pidetään viittauksina asiaa koskevaan Sveitsin lainsäädäntöön;
- b) lisätään liitteeseen I seuraavat sanat: ”31. Sveitsin alue”.

B. Kasvien lisäysaineisto

2. 31966 L 0401: Neuvoston direktiivi 66/401/ETY, annettu 14 päivänä kesäkuuta 1966, rehukasvien siementen pitämisestä kaupan (EYVL 125, 11.7.1966, s. 2298),

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla säädöksillä:

- 2.1 31969 L 0063: Neuvoston direktiivi 69/63/ETY, annettu 18 päivänä helmikuuta 1969 (EYVL L 48, 26.2.1969, s. 8),
- 2.2 31971 L 0162: Neuvoston direktiivi 71/162/ETY, annettu 30 päivänä maaliskuuta 1971 (EYVL L 87, 17.4.1971, s. 24),
- 2.3 31972 L 0274: Neuvoston direktiivi 72/274/ETY, annettu 20 päivänä heinäkuuta 1972 (EYVL L 171, 29.7.1972, s. 37),
- 2.4 31972 L 0418: Neuvoston direktiivi 72/418/ETY, annettu 6 päivänä joulukuuta 1972 (EYVL L 287, 26.12.1972, s. 22),

- 2.5 31973 L 0438: Neuvoston direktiivi 73/438/ETY, annettu 11 päivänä joulukuuta 1973 (EYVL L 356, 27.12.1973, s. 79),
- 2.6 31975 L 0444: Neuvoston direktiivi 75/444/ETY, annettu 26 päivänä kesäkuuta 1975 (EYVL L 196, 26.7.1975, s. 6),
- 2.7 31978 L 0055: Neuvoston direktiivi 78/55/ETY, annettu 19 päivänä joulukuuta 1977 (EYVL L 16, 20.1.1978, s. 23),
- 2.8 31978 L 0692: Neuvoston direktiivi 78/692/ETY, annettu 25 päivänä heinäkuuta 1978 (EYVL L 236, 26.8.1978, s. 13),
- 2.9 31978 L 1020: Neuvoston direktiivi 78/1020/ETY, annettu 5 päivänä joulukuuta 1978 (EYVL L 350, 14.12.1978, s. 27),
- 2.10 31979 L 0692: Neuvoston direktiivi 79/692/ETY, annettu 24 päivänä heinäkuuta 1979 (EYVL L 205, 13.8.1979, s. 1),
- 2.11 31986 L 0155: Neuvoston direktiivi 86/155/ETY, annettu 22 päivänä huhtikuuta 1986 (EYVL L 118, 7.5.1986, s. 23),
- 2.12 31988 L 0332: Neuvoston direktiivi 88/332/ETY, annettu 13 päivänä kesäkuuta 1988 (EYVL L 151, 17.6.1988, s. 82),
- 2.13 31988 L 0380: Neuvoston direktiivi 88/380/ETY, annettu 13 päivänä kesäkuuta 1988 (EYVL L 187, 16.7.1988, s. 31),

- 2.14 31996 L 0072: Neuvoston direktiivi 96/72/EY, annettu 18 päivänä marraskuuta 1996 (EYVL L 304, 27.11.1996, s. 10),
- 2.15 31998 L 0095: Neuvoston direktiivi 98/95/EY, annettu 14 päivänä joulukuuta 1998 (EYVL L 25, 1.2.1999, s. 1),
- 2.16 31998 L 0096: Neuvoston direktiivi 98/96/EY, annettu 14 päivänä joulukuuta 1998 (EYVL L 25, 1.2.1999, s. 27),
- 2.17 32001 L 0064: Neuvoston direktiivi 2001/64/EY, annettu 31 päivänä elokuuta 2001 (EYVL L 234, 1.9.2001, s. 60),
- 2.18 32003 L 0061: Neuvoston direktiivi 2003/61/EY, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2003 (EUVL L 165, 3.7.2003, s. 23),
- 2.19 32004 L 0117: Neuvoston direktiivi 2004/117/EY, annettu 22 päivänä joulukuuta 2004 (EUVL L 14, 18.1.2005, s. 18),

ja mukaan lukien mainitun direktiivin nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

3. 31966 L 0402: Neuvoston direktiivi 66/402/ETY, annettu 14 päivänä kesäkuuta 1966, viljakasvien siementen pitämisestä kaupan (EYVL 125, 11.7.1966, s. 2309),

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla säädöksillä:

- 3.1 31969 L 0060: Neuvoston direktiivi 69/60/ETY, annettu 18 päivänä helmikuuta 1969 (EYVL L 48, 26.2.1969, s. 1),
- 3.2 31971 L 0162: Neuvoston direktiivi 71/162/ETY, annettu 30 päivänä maaliskuuta 1971 (EYVL L 87, 17.4.1971, s. 24),
- 3.3 31972 L 0274: Neuvoston direktiivi 72/274/ETY, annettu 20 päivänä heinäkuuta 1972 (EYVL L 171, 29.7.1972, s. 37),
- 3.4 31972 L 0418: Neuvoston direktiivi 72/418/ETY, annettu 6 päivänä joulukuuta 1972 (EYVL L 287, 26.12.1972, s. 22),
- 3.5 31973 L 0438: Neuvoston direktiivi 73/438/ETY, annettu 11 päivänä joulukuuta 1973 (EYVL L 356, 27.12.1973, s. 79),
- 3.6 31975 L 0444: Neuvoston direktiivi 75/444/ETY, annettu 26 päivänä kesäkuuta 1975 (EYVL L 196, 26.7.1975, s. 6),
- 3.7 31978 L 0055: Neuvoston direktiivi 78/55/ETY, annettu 19 päivänä joulukuuta 1977 (EYVL L 16, 20.1.1978, s. 23),
- 3.8 31978 L 0692: Neuvoston direktiivi 78/692/ETY, annettu 25 päivänä heinäkuuta 1978 (EYVL L 236, 26.8.1978, s. 13),

- 3.9 31978 L 1020: Neuvoston direktiivi 78/1020/ETY, annettu 5 päivänä joulukuuta 1978 (EYVL L 350, 14.12.1978, s. 27),
- 3.10 31979 L 0692: Neuvoston direktiivi 79/692/ETY, annettu 24 päivänä heinäkuuta 1979 (EYVL L 205, 13.8.1979, s. 1),
- 3.11 31986 L 0155: Neuvoston direktiivi 86/155/ETY, annettu 22 päivänä huhtikuuta 1986 (EYVL L 118, 7.5.1986, s. 23),
- 3.12 31988 L 0332: Neuvoston direktiivi 88/332/ETY, annettu 13 päivänä kesäkuuta 1988 (EYVL L 151, 17.6.1988, s. 82),
- 3.13 31988 L 0380: Neuvoston direktiivi 88/380/ETY, annettu 13 päivänä kesäkuuta 1988 (EYVL L 187, 16.7.1988, s. 31),
- 3.14 31996 L 0072: Neuvoston direktiivi 96/72/EY, annettu 18 päivänä marraskuuta 1996 (EYVL L 304, 27.11.1996, s. 10),
- 3.15 31998 L 0095: Neuvoston direktiivi 98/95/EY, annettu 14 päivänä joulukuuta 1998 (EYVL L 25, 1.2.1999, s. 1),
- 3.16 31998 L 0096: Neuvoston direktiivi 98/96/EY, annettu 14 päivänä joulukuuta 1998 (EYVL L 25, 1.2.1999, s. 27),
- 3.17 32001 L 0064: Neuvoston direktiivi 2001/64/EY, annettu 31 päivänä elokuuta 2001 (EYVL L 234, 1.9.2001, s. 60),

3.18 32003 L 0061: Neuvoston direktiivi 2003/61/EY, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2003 (EUVL L 165, 3.7.2003, s. 23),

3.19 32004 L 0117: Neuvoston direktiivi 2004/117/EY, annettu 22 päivänä joulukuuta 2004 (EUVL L 14, 18.1.2005, s. 18),

ja mukaan lukien mainitun direktiivin nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

4. 31968 L 0193: Neuvoston direktiivi 68/193/ETY, annettu 9 päivänä huhtikuuta 1968, viiniköynnöksen kasvullisen lisäysaineiston pitämisestä kaupan (EYVL L 93, 17.4.1968, s. 15),

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla säädöksillä:

4.1 31971 L 0140: Neuvoston direktiivi 71/140/ETY, annettu 22 päivänä maaliskuuta 1971 (EYVL L 71, 25.3.1971, s. 16),

4.2 31974 L 0648: Neuvoston direktiivi 74/648/ETY, annettu 9 päivänä joulukuuta 1974 (EYVL L 352, 28.12.1974, s. 43),

4.3 31978 L 0055: Neuvoston direktiivi 78/55/ETY, annettu 19 päivänä joulukuuta 1977 (EYVL L 16, 20.1.1978, s. 23),

4.4 31978 L 0692: Neuvoston direktiivi 78/692/ETY, annettu 25 päivänä heinäkuuta 1978 (EYVL L 236, 26.8.1978, s. 13),

- 4.5 31986 L 0155: Neuvoston direktiivi 86/155/ETY, annettu 22 päivänä huhtikuuta 1986 (EYVL L 118, 7.5.1986, s. 23),
- 4.6 31988 L 0332: Neuvoston direktiivi 88/332/ETY, annettu 13 päivänä kesäkuuta 1988 (EYVL L 151, 17.6.1988, s. 82),
- 4.7 32002 L 0011: Neuvoston direktiivi 2002/11/EY, annettu 14 päivänä helmikuuta 2002 (EYVL L 53, 23.2.2002, s. 20),
- 4.8 32003 L 0061: Neuvoston direktiivi 2003/61/EY, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2003 (EUVL L 165, 3.7.2003, s. 23),
- 4.9 32003 R 1829: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1829/2003, annettu 22 päivänä syyskuuta 2003 (EUVL L 268, 18.10.2003, s. 1),

ja mukaan lukien mainitun direktiivin nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

- 5. 31998 L 0056: Neuvoston direktiivi 98/56/EY, annettu 20 päivänä heinäkuuta 1998 (EYVL L 226, 13.8.1998, s. 16),

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla säädöksillä:

- 5.1 32003 R 0806: Neuvoston asetus (EY) N:o 806/2003, annettu 14 päivänä huhtikuuta 2003 (EUVL L 122, 16.5.2003, s. 1),

5.2 32003 L 0061: Neuvoston direktiivi 2003/61/EY, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2003 (EUVL L 165, 3.7.2003, s. 23),

ja mukaan lukien mainitun direktiivin nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

6. 31999 L 0105: Neuvoston direktiivi 1999/105/EY, annettu 22 päivänä joulukuuta 1999, metsänviljelyaineiston pitämisestä kaupan (EYVL L 11, 15.1.2000, s. 17), mukaan lukien mainitun direktiivin nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

7. 32002 L 0053: Neuvoston direktiivi 2002/53/EY, annettu 13 päivänä kesäkuuta 2002, viljelykasvilajien yleisestä lajikeluettelosta (EYVL L 193, 20.7.2002, s. 1),

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla säädöksillä:

7.1 32003 R 1829: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1829/2003, annettu 22 päivänä syyskuuta 2003 (EUVL L 268, 18.10.2003, s. 1),

ja mukaan lukien mainitun direktiivin nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

8. 32002 L 0054: Neuvoston direktiivi 2002/54/EY, annettu 13 päivänä kesäkuuta 2002, juurikkaiden siementen pitämisestä kaupan (EYVL L 193, 20.7.2002, s. 12),

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla säädöksillä:

8.1 32003 L 0061: Neuvoston direktiivi 2003/61/EY, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2003 (EUVL L 165, 3.7.2003, s. 23),

8.2 32004 L 0117: Neuvoston direktiivi 2004/117/EY, annettu 22 päivänä joulukuuta 2004 (EUVL L 14, 18.1.2005, s. 18),

ja mukaan lukien mainitun direktiivin nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

9. 32002 L 0055: Neuvoston direktiivi 2002/55/EY, annettu 13 päivänä kesäkuuta 2002, vihannesten siementen pitämisestä kaupan (EYVL L 193, 20.7.2002, s. 33),

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla säädöksillä:

9.1 32003 L 0061: Neuvoston direktiivi 2003/61/EY, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2003 (EUVL L 165, 3.7.2003, s. 23),

9.2 32003 R 1829: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1829/2003, annettu 22 päivänä syyskuuta 2003 (EUVL L 268, 18.10.2003, s. 1),

9.3 32004 L 0117: Neuvoston direktiivi 2004/117/EY, annettu 22 päivänä joulukuuta 2004 (EUVL L 14, 18.1.2005, s. 18),

ja mukaan lukien mainitun direktiivin nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

10. 32002 L 0056: Neuvoston direktiivi 2002/56/EY, annettu 13 päivänä kesäkuuta 2002, siemenperunoiden pitämisestä kaupan (EYVL L 193, 20.7.2002, s. 60),

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla säädöksillä:

- 10.1 32003 L 0061: Neuvoston direktiivi 2003/61/EY, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2003 (EUVL L 165, 3.7.2003, s. 23),

ja mukaan lukien mainitun direktiivin nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

11. 32002 L 0057: Neuvoston direktiivi 2002/57/EY, tehty 13 päivänä kesäkuuta 2002, öljy- ja kuitukasvien siementen pitämisestä kaupan (EYVL L 193, 20.7.2002, s. 74),

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla säädöksillä:

- 11.1 32002 L 0068: Neuvoston direktiivi 2002/68/EY, annettu 19 päivänä heinäkuuta 2002 (EYVL L 195, 24.7.2002, s. 32),

- 11.2 32003 L 0061: Neuvoston direktiivi 2003/61/EY, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2003 (EUVL L 165, 3.7.2003, s. 23),

- 11.3 32004 L 0117: Neuvoston direktiivi 2004/117/EY, annettu 22 päivänä joulukuuta 2004 (EUVL L 14, 18.1.2005, s. 18),

ja mukaan lukien mainitun direktiivin nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

12. 32008 L 0072: Neuvoston direktiivi 2008/72/EY, annettu 15 päivänä heinäkuuta 2008, vihannesten lisäys- ja taimiaineiston, lukuun ottamatta siemeniä, pitämisestä kaupan (EUVL L 205, 1.8.2008, s. 28), mukaan lukien mainitun direktiivin nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.
13. 32008 L 0090: Neuvoston direktiivi 2008/90/EY, annettu 29 päivänä syyskuuta 2008, hedelmäntuotantoon tarkoitettujen hedelmäkasvien ja niiden lisäysaineiston pitämisestä kaupan (EUVL L 267, 8.10.2008, s. 8), mukaan lukien mainitun direktiivin nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

C. Kasvinsuojeluaineet

14. 32009 R 1107: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 1107/2009, annettu 21 päivänä lokakuuta 2009, kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisesta sekä neuvoston direktiivien 79/117/ETY ja 91/414/ETY kumoamisesta (EUVL L 309, 24.11.2009, s. 1),

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla säädöksillä:

- 14.1 32013 R 0518: Neuvoston asetukset (EU) N:o 518/2013, annettu 13 päivänä toukokuuta 2013 (EUVL L 158, 10.6.2013, s. 72),
- 14.2 32017 R 0625: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2017/625, annettu 15 päivänä maaliskuuta 2017 (EUVL L 95, 7.4.2017, s. 1),
- 14.3 32019 R 1009: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2019/1009, annettu 5 päivänä kesäkuuta 2019 (EUVL L 170, 25.6.2019, s. 1),

14.4 32019 R 1381: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/1381, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2019 (EUVL L 231, 6.9.2019, s. 1),

ja mukaan lukien mainitun asetuksen nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

Tätä pöytäkirjaa sovellettaessa asetuksen säännöksiä koskee seuraava mukautus:

Liitteessä I Sveitsi kuuluu vyöhykkeeseen B – keskiseen vyöhykkeeseen.

15. 32009 L 0128: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/128/EY, annettu 21 päivänä lokakuuta 2009, yhteisön politiikan puitteista torjunta-aineiden kestävän käytön aikaansaamiseksi (EUVL L 309, 24.11.2009, s. 71),

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla säädöksillä:

15.1 32019 R 1243: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/1243, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2019 (EUVL L 198, 25.7.2019, s. 241),

ja mukaan lukien mainitun direktiivin nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

D. Kasvien terveys

16. 32016 R 2031: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetetus (EU) 2016/2031, annettu 26 päivänä lokakuuta 2016, kasvintuhoojien vastaisista suojatoimenpiteistä, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) N:o 228/2013, (EU) N:o 652/2014 ja (EU) N:o 1143/2014 muuttamisesta sekä neuvoston direktiivien 69/464/ETY, 74/647/ETY, 93/85/ETY, 98/57/EY, 2000/29/EY, 2006/91/EY ja 2007/33/EY kumoamisesta (EUVL L 317, 23.11.2016, s. 4),

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla säädöksillä:

- 16.1 32017 R 0625: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetetus (EU) 2017/625, annettu 15 päivänä maaliskuuta 2017 (EUVL L 95, 7.4.2017, s. 1),

- 16.2 32024 R 3115: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetetus (EU) 2024/3115, annettu 27 päivänä marraskuuta 2024 (EUVL L, 2024/3115, 16.12.2024),

ja mukaan lukien mainitun asetuksen nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

Tätä pöytäkirjaa sovellettaessa asetuksen säännöksiä koskevat seuraavat mukautukset:

- a) asetuksen 45 artiklan 1 kohdassa Sveitsin lipun tai vaakunan kuvaa voidaan käyttää tiedotusaineistossa unionin lipun lisäksi tai sen sijaan;

- b) liitteessä VII Sveitsin vaakunan kuvaa voidaan käyttää kasvipassissa unionin lipun sijasta;
- c) liitteessä VIII Sveitsin vaakunan kuvaa voidaan käyttää kasvien terveystodistuksissa, jälleenvientiä koskevassa kasvien terveystodistuksessa ja vientiä edeltävässä todistuksessa unionin lipun sijasta. Todistukset annetaan Sveitsin nimissä, ja tarvittaessa ilmaisu ”EU” korvataan ilmaisulla ”CH”;
- d) Sveitsin osalta viittauksia neuvoston asetukseen (ETY) N:o 2658/87 pidetään viittauksina asiaa koskevaan kansalliseen lainsäädäntöön.

E. Rehut

- 17. 32002 L 0032: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/32/EY, annettu 7 päivänä toukokuuta 2002, haitallisista aineista eläinten rehuissa (EYVL L 140, 30.5.2002, s. 10),

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla säädöksillä:

- 17.1 32009 R 0219: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 219/2009, annettu 11 päivänä maaliskuuta 2009 (EUVL L 87, 31.3.2009, s. 109),

- 17.2 32019 R 1243: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2019/1243, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2019 (EUVL L 198, 25.7.2019, s. 241),

ja mukaan lukien mainitun direktiivin nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

18. 32003 R 1831: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1831/2003, annettu 22 päivänä syyskuuta 2003, eläinten ruokinnassa käytettävistä lisäaineista (EUVL L 268, 18.10.2003, s. 29),

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla säädöksillä:

- 18.1 32009 R 0596: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 596/2009, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2009 (EUVL L 188, 18.7.2009, s. 14),

- 18.2 32009 R 0767: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 767/2009, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009 (EUVL L 229, 1.9.2009, s. 1),

- 18.3 32019 R 1243: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/1243, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2019 (EUVL L 198, 25.7.2019, s. 241),

- 18.4 32019 R 1381: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/1381, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2019 (EUVL L 231, 6.9.2019, s. 1),

ja mukaan lukien mainitun asetuksen nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

19. 32005 R 0183: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 183/2005, annettu 12 päivänä tammikuuta 2005, rehuhygieniää koskevista vaatimuksista (EUVL L 35, 8.2.2005, s. 1),

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla säädöksillä:

19.1 32009 R 0219: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 219/2009, annettu 11 päivänä maaliskuuta 2009 (EUVL L 87, 31.3.2009, s. 109),

19.2 32019 R 0004: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/4, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018 (EUVL L 4, 7.1.2019, s. 1),

19.3 32019 R 1243: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/1243, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2019 (EUVL L 198, 25.7.2019, s. 241),

ja mukaan lukien mainitun asetuksen nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

20. 32009 R 0767: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 767/2009, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, rehun markkinoille saattamisesta ja käytöstä, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1831/2003 muuttamisesta sekä neuvoston direktiivin 79/373/ETY, komission direktiivin 80/511/ETY, neuvoston direktiivien 82/471/ETY, 83/228/ETY, 93/74/ETY, 93/113/EY ja 96/25/EY ja komission päätöksen 2004/217/EY kumoamisesta (EUVL L 229, 1.9.2009, s. 1), mukaan lukien mainitun asetuksen nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

Tätä pöytäkirjaa sovellettaessa asetuksen säännöksiä koskee seuraava mukautus:

Sveitsi voi edelleen soveltaa Sveitsin lainsäädännön säännöksiä, joissa säädetään *Cannabis*-suvun lajikkeista peräisin olevien rehuaineiden käyttöä elintarviketuotantoeläimille koskevista rajoituksista, asetuksen (EY) N:o 767/2009 liitteessä III säädettyjen säännösten lisäksi.

F. Eläinjalostus – kotieläinjalostus

21. 31990 L 0428: Neuvoston direktiivi 90/428/ETY, annettu 26 päivänä kesäkuuta 1990, kilpailuihin tarkoitettujen hevoseläinten kaupasta ja kilpailuihin osallistumisen edellytyksistä (EYVL L 224, 18.8.1990, s. 60),

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla säädöksillä:

- 21.1 32008 L 0073: Neuvoston direktiivi 2008/73/EY, annettu 15 päivänä heinäkuuta 2008 (EUVL L 219, 14.8.2008, s. 40),

ja mukaan lukien mainitun direktiivin nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

22. 32016 R 1012: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2016/1012, annettu 8 päivänä kesäkuuta 2016, puhdasrotuisten jalostuseläinten, risteytettyjen jalostussikojen ja niiden sukusolujen ja alkioiden jalostuksessa, kaupassa ja unioniin tulossa sovellettavista jalostus- ja polveutumisedellytyksistä ja asetuksen (EU) N:o 652/2014, neuvoston direktiivien 89/608/ETY ja 90/425/ETY muuttamisesta sekä tiettyjen eläinjalostusta koskevien säädösten kumoamisesta (”eläinjalostusasetus”) (EUVL L 171, 29.6.2016, s. 66), mukaan lukien mainitun asetuksen nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

G. Eläinten terveys, zoonosien torjunta

23. 32016 R 0429: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/429, annettu 9 päivänä maaliskuuta 2016, tarttuvista eläintaudeista sekä tiettyjen eläinterveyttä koskevien säädösten muuttamisesta ja kumoamisesta ("eläinterveyssäännöstö") (EUVL L 84, 31.3.2016, s. 1),

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla säädöksillä:

- 23.1 32017 R 0625: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/625, annettu 15 päivänä maaliskuuta 2017 (EUVL L 95, 7.4.2017, s. 1),

ja mukaan lukien mainitun asetuksen nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

Tätä pöytäkirjaa sovellettaessa asetuksen säännöksiä koskee seuraava mukautus:

Asetuksen 49 artiklan 1 kohdassa Sveitsi sitoutuu vastaamaan Sveitsille tämän säännöksen nojalla toimitetun antigeenin, rokotteen ja diagnostisen reagenssin kuljettamisesta ja varastojen uusimisesta aiheutuvista kustannuksista.

24. 32013 R 0576: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 576/2013, annettu 12 päivänä kesäkuuta 2013, lemmikkieläinten muista kuin kaupallisista siirroista ja asetuksen (EY) N:o 998/2003 kumoamisesta (EUVL L 178, 28.6.2013, s. 1), mukaan lukien mainitun asetuksen nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

25. 32001 R 0999: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 999/2001, annettu 22 päivänä toukokuuta 2001, tiettyjen tarttuvien spongiformisten enkefalopatioiden ehkäisyä, valvontaa ja hävittämistä koskevista säännöistä (EYVL L 147, 31.5.2001, s. 1),

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla säädöksillä:

- 25.1 32003 R 1128: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1128/2003, annettu 16 päivänä kesäkuuta 2003 (EUVL L 160, 28.6.2003, s. 1),

- 25.2 32005 R 0932: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 932/2005, annettu 8 päivänä kesäkuuta 2005 (EUVL L 163, 23.6.2005, s. 1),

- 25.3 32006 R 1923: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1923/2006, annettu 18 päivänä joulukuuta 2006 (EUVL L 404, 30.12.2006, s. 1),

- 25.4 32009 R 0220: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 220/2009, annettu 11 päivänä maaliskuuta 2009 (EUVL L 87, 31.3.2009, s. 155),

- 25.5 32013 R 0517: Neuvoston asetus (EU) N:o 517/2013, annettu 13 päivänä toukokuuta 2013 (EUVL L 158, 10.6.2013, s. 1),

- 25.6 32017 R 0625: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/625, annettu 15 päivänä maaliskuuta 2017 (EUVL L 95, 7.4.2017, s. 1),

ja mukaan lukien mainitun asetuksen nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

26. 32003 R 2160: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 2160/2003, annettu 17 päivänä marraskuuta 2003, salmonellan ja muiden elintarvikkeiden kautta tarttuvien tiettyjen zoonoosien aiheuttajien valvonnasta (EUVL L 325, 12.12.2003, s. 1),

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla säädöksillä:

- 26.1 32009 R 0596: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 596/2009, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2009 (EUVL L 188, 18.7.2009, s. 14),

- 26.2 32013 R 0517: Neuvoston asetus (EU) N:o 517/2013, annettu 13 päivänä toukokuuta 2013 (EUVL L 158, 10.6.2013, s. 1),

- 26.3 32016 R 0429: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/429, annettu 9 päivänä maaliskuuta 2016 (EUVL L 84, 31.3.2016, s. 1),

ja mukaan lukien mainitun asetuksen nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

27. 32003 L 0099: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/99/EY, annettu 17 päivänä marraskuuta 2003, tiettyjen zoonoosien ja niiden aiheuttajien seurannasta, neuvoston päätöksen 90/424/ETY muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 92/117/ETY kumoamisesta (EUVL L 325, 12.12.2003, s. 31),

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla säädöksillä:

- 27.1 32006 L 0104: Neuvoston direktiivi 2006/104/EY, annettu 20 päivänä marraskuuta 2006 (EUVL L 363, 20.12.2006, s. 352),

27.2 32009 R 0219: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 219/2009, annettu 11 päivänä maaliskuuta 2009 (EUVL L 87, 31.3.2009, s. 109),

27.3 32013 L 0020: Neuvoston direktiivi 2013/20/EU, annettu 13 päivänä toukokuuta 2013 (EUVL L 158, 10.6.2013, s. 234),

ja mukaan lukien mainitun direktiivin nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

H. Elintarvikkeet – yleinen

28. 32002 R 0178: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 178/2002, annettu 28 päivänä tammikuuta 2002, elintarvikelainsäädäntöä koskevista yleisistä periaatteista ja vaatimuksista, Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen perustamisesta sekä elintarvikkeiden turvallisuuteen liittyvistä menettelyistä (EYVL L 31, 1.2.2002, s. 1),

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla säädöksillä:

28.1 32003 R 1642: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1642/2003, annettu 22 päivänä heinäkuuta 2003 (EUVL L 245, 29.9.2003, s. 4),

28.2 32009 R 0596: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 596/2009, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2009 (EUVL L 188, 18.7.2009, s. 14),

28.3 32017 R 0745: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/745, annettu 5 päivänä huhtikuuta 2017 (EUVL L 117, 5.5.2017, s. 1),

28.4 32019 R 1243: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/1243, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2019 (EUVL L 198, 25.7.2019, s. 241),

28.5 32019 R 1381: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/1381, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2019 (EUVL L 231, 6.9.2019, s. 1),

ja mukaan lukien mainitun asetuksen nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

Tätä pöytäkirjaa sovellettaessa asetuksen säännöksiä koskevat seuraavat mukautukset:

- a) Sveitsi osallistuu Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen, jäljempänä 'elintarviketurvallisuusviranomainen', työhön;
- b) Sveitsi osallistuu a alakohdassa tarkoitettujen toimien rahoittamiseen tämän pöytäkirjan 9 artiklan ja liitteen II mukaisesti;
- c) Sveitsi osallistuu elintarviketurvallisuusviranomaisen johtokunnan ja neuvoa-antavan ryhmän työskentelyyn kaikilta osin, ja sillä on äänioikeutta lukuun ottamatta niissä samat oikeudet ja velvoitteet kuin unionin jäsenvaltioilla;
- d) valitut sveitsiläiset asiantuntijat osallistuvat kaikilta osin tiedekomiteoihin ja tiedelautakuntiin, ja heillä on niissä samat oikeudet ja velvollisuudet kuin kaikilla muilla niihin osallistuvilla asiantuntijoilla sovellettavan lainsäädäntökehyksen mukaisesti;

- e) Sveitsi voi nimetä elintarviketurvallisuusviranomaisen tehtävään kuuluvilla aloilla toimivia toimivaltaisia organisaatioita, jotka voivat avustaa elintarviketurvallisuusviranomaista;
- f) poiketen siitä, mitä Euroopan unionin muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen¹ 12 artiklan 2 kohdan a alakohdassa säädetään, elintarviketurvallisuusviranomaisen voi päättää ottaa palvelukseensa Sveitsin kansalaisia, joilla on täydet kansalaisoikeudet. Elintarviketurvallisuusviranomaisen voi hyväksyä Sveitsin asiantuntijoiden tilapäisen siirron elintarviketurvallisuusviranomaisen palvelukseen;
- g) Sveitsi myöntää elintarviketurvallisuusviranomaiselle ja sen henkilöstölle henkilöstön elintarviketurvallisuusviranomaiselle suorittamien virallisten tehtävien puitteissa lisäyksessä 2 määraättyt erioikeudet ja vapaudet, jotka perustuvat pöytäkirjassa (N:o 7) olevaan 1–6, 10–15, 17 ja 18 artiklaan. Viittaukset pöytäkirjan vastaaviin artikloihin ilmoitetaan suluissa;
- h) Sveitsi osallistuu elintarviketurvallisuusviranomaisen ylläpitämien verkostojen työskentelyyn kaikilta osin, ja sillä on verkostoissa samat oikeudet ja velvoitteet kuin unionin jäsenvaltioilla.

I Elintarvikkeet – hygienia

- 29. 31989 L 0108: Neuvoston direktiivi 89/108/ETY, annettu 21 päivänä joulukuuta 1988, pakastettuja elintarvikkeita koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä (EYVL L 40, 11.2.1989, s. 34),

---

¹ Asetus N:o 31 (ETY) 11 (Euratom), Euroopan talousyhteisön ja Euroopan atomienergiajärjestön virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen ja näiden yhteisöjen muuta henkilöstöä koskevien palvelussuhteen ehtojen vahvistamisesta (EYVL 45, 14.6.1962, s. 1385), sellaisena kuin se on mahdollisesti muutettuna.

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla säädöksillä:

29.1 32003 R 1882: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1882/2003, annettu 29 päivänä syyskuuta 2003 (EUVL L 284, 31.10.2003, s. 1),

29.2 32006 L 0107: Neuvoston direktiivi 2006/107/EY, annettu 20 päivänä marraskuuta 2006 (EUVL L 363, 20.12.2006, s. 411),

29.3 32008 R 1137: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1137/2008, annettu 22 päivänä lokakuuta 2008 (EUVL L 311, 21.11.2008, s. 1),

29.4 32013 L 0020: Neuvoston direktiivi 2013/20/EU, annettu 13 päivänä toukokuuta 2013 (EUVL L 158, 10.6.2013, s. 234),

ja mukaan lukien mainitun direktiivin nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

30. 32004 R 0852: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 852/2004, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, elintarvikehygieniasta (EUVL L 139, 30.4.2004, s. 1),

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla säädöksillä:

30.1 32009 R 0219: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 219/2009, annettu 11 päivänä maaliskuuta 2009 (EUVL L 87, 31.3.2009, s. 109),

ja mukaan lukien mainitun asetuksen nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

31. 32004 R 0853: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 853/2004, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, eläinperäisiä elintarvikkeita koskevista erityisistä hygieniasäännöistä (EUVL L 139, 30.4.2004, s. 55),

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla säädöksillä:

- 31.1 32009 R 0219: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 219/2009, annettu 11 päivänä maaliskuuta 2009 (EUVL L 87, 31.3.2009, s. 109),

- 31.2 32013 R 0517: Neuvoston asetus (EU) N:o 517/2013, annettu 13 päivänä toukokuuta 2013 (EUVL L 158, 10.6.2013, s. 1),

- 31.3 32019 R 1243: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/1243, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2019 (EUVL L 198, 25.7.2019, s. 241),

- 31.4 32021 R 1756: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1756, annettu 6 päivänä lokakuuta 2021 (EUVL L 357, 8.10.2021, s. 27),

ja mukaan lukien mainitun asetuksen nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

J. Elintarvikkeet – ainesosat, jäämät ja kaupan pitämisen vaatimukset

32. 32002 L 0046: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/46/EY, annettu 10 päivänä kesäkuuta 2002, ravintolisiä koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä (EYVL L 183, 12.7.2002, s. 51),

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla säädöksillä:

32.1 32008 R 1137: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1137/2008, annettu 22 päivänä lokakuuta 2008 (EUVL L 311, 21.11.2008, s. 1),

ja mukaan lukien mainitun direktiivin nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

33. 32003 R 2065: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 2065/2003, annettu 10 päivänä marraskuuta 2003, elintarvikkeissa käytettävistä tai käytettäväksi tarkoitetuista savuaromeista (EUVL L 309, 26.11.2003, s. 1),

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla säädöksillä:

33.1 32009 R 0596: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 596/2009, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2009 (EUVL L 188, 18.7.2009, s. 14),

33.2 32019 R 1243: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/1243, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2019 (EUVL L 198, 25.7.2019, s. 241),

33.3 32019 R 1381: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/1381, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2019 (EUVL L 231, 6.9.2019, s. 1),

ja mukaan lukien mainitun asetuksen nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

34. 32006 R 1925: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1925/2006, annettu 20 päivänä joulukuuta 2006, vitamiinien, kivennäisaineiden ja eräiden muiden aineiden lisäämisestä elintarvikkeisiin (EUVL L 404, 30.12.2006, s. 26),

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla säädöksillä:

- 34.1 32008 R 0108: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 108/2008, annettu 15 päivänä tammikuuta 2008 (EUVL L 39, 13.2.2008, s. 11),

- 34.2 32011 R 1169: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1169/2011, annettu 25 päivänä lokakuuta 2011 (EUVL L 304, 22.11.2011, s. 18),

ja mukaan lukien mainitun asetuksen nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

35. 32008 R 1331: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1331/2008, annettu 16 päivänä joulukuuta 2008, elintarvikelisiä aineiden, elintarvike-entsyymien ja elintarvikearomien yhtenäisestä hyväksymismenettelystä (EUVL L 354, 31.12.2008, s. 1),

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla säädöksillä:

- 35.1 32019 R 1381: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/1381, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2019 (EUVL L 231, 6.9.2019, s. 1),

ja mukaan lukien mainitun asetuksen nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

36. 32008 R 1332: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1332/2008, annettu 16 päivänä joulukuuta 2008, elintarvike-entsyymeistä sekä neuvoston direktiivin 83/417/ETY, neuvoston asetuksen (EY) N:o 1493/1999, direktiivin 2000/13/EY, neuvoston direktiivin 2001/112/EY ja asetuksen (EY) N:o 258/97 muuttamisesta (EUVL L 354, 31.12.2008, s. 7), mukaan lukien mainitun asetuksen nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.
37. 32008 R 1333: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1333/2008, annettu 16 päivänä joulukuuta 2008, elintarvikelisiäaineista (EUVL L 354, 31.12.2008, s. 16), mukaan lukien mainitun asetuksen nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.
38. 32008 R 1334: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1334/2008, annettu 16 päivänä joulukuuta 2008, elintarvikkeissa käytettävistä aromeista ja tietyistä ainesosista, joilla on aromaattisia ominaisuuksia, sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1601/91, asetusten (EY) N:o 2232/96 ja (EY) N:o 110/2008 sekä direktiivin 2000/13/EY muuttamisesta (EUVL L 354, 31.12.2008, s. 34),

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla säädöksillä:

- 38.1 32011 R 1169: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1169/2011, annettu 25 päivänä lokakuuta 2011 (EUVL L 304, 22.11.2011, s. 18),
- 38.2 32014 R 0251: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 251/2014, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014 (EUVL L 84, 20.3.2014, s. 14),

ja mukaan lukien mainitun asetuksen nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

39. 32013 R 0609: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 609/2013, annettu 12 päivänä kesäkuuta 2013, imeväisille ja pikkulapsille tarkoitetuista ruoista, erityisiin lääkinnällisiin tarkoituksiin tarkoitetuista elintarvikkeista ja painonhallintaan tarkoitetuista ruokavalionkorvikkeista ja neuvoston direktiivin 92/52/ETY, komission direktiivien 96/8/EY, 1999/21/EY, 2006/125/EY ja 2006/141/EY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/39/EY sekä komission asetusten (EY) N:o 41/2009 ja (EY) N:o 953/2009 kumoamisesta (EUVL L 181, 29.6.2013, s. 35), mukaan lukien mainitun asetuksen nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.
40. 32015 L 2203: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/2203, annettu 25 päivänä marraskuuta 2015, elintarvikkeina käytettäviä kaseiineja ja kaseinaatteja koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä ja neuvoston direktiivin 83/417/ETY kumoamisesta (EUVL L 314, 1.12.2015, s. 1), mukaan lukien mainitun direktiivin nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.
41. 32015 R 2283: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2015/2283, annettu 25 päivänä marraskuuta 2015, uuselintarvikkeista, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1169/2011 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 258/97 ja komission asetuksen (EY) N:o 1852/2001 kumoamisesta (EUVL L 327, 11.12.2015, s. 1),

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla säädöksillä:

- 41.1 32019 R 1381: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/1381, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2019 (EUVL L 231, 6.9.2019, s. 1),

ja mukaan lukien mainitun asetuksen nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

K. Elintarvikkeet – torjunta-aineiden ja eläinlääkkeiden jäämät sekä vierasaineet

42. 31993 R 0315: Neuvoston asetus (ETY) N:o 315/93, annettu 8 päivänä helmikuuta 1993, elintarvikkeissa olevia vieraita aineita koskevista yhteisön menettelyistä (EYVL L 37, 13.2.1993, s. 1),

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla säädöksillä:

- 42.1 32003 R 1882: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1882/2003, annettu 29 päivänä syyskuuta 2003 (EUVL L 284, 31.10.2003, s. 1),

- 42.2 32009 R 0596: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 596/2009, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2009 (EUVL L 188, 18.7.2009, s. 14),

ja mukaan lukien mainitun asetuksen nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

43. 32005 R 0396: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 396/2005, annettu 23 päivänä helmikuuta 2005, torjunta-ainejäämien enimmäismääristä kasvi- ja eläinperäisissä elintarvikkeissa ja rehuissa tai niiden pinnalla sekä neuvoston direktiivin 91/414/ETY muuttamisesta (EUVL L 70, 16.3.2005, s. 1),

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla säädöksillä:

- 43.1 32008 R 0299: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 299/2008, annettu 11 päivänä maaliskuuta 2008 (EUVL L 97, 9.4.2008, s. 67),

43.2 32017 R 0625: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/625, annettu 15 päivänä maaliskuuta 2017 (EUVL L 95, 7.4.2017, s. 1),

ja mukaan lukien mainitun asetuksen nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

44. 32009 R 0470: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 470/2009, annettu 6 päivänä toukokuuta 2009, yhteisön menettelyistä farmakologisesti vaikuttavien aineiden jäämien enimmäismäärien vahvistamiseksi eläimistä saatavissa elintarvikkeissa, neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2377/90 kumoamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/82/EY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 726/2004 muuttamisesta (EUVL L 152, 16.6.2009, s. 11), mukaan lukien mainitun asetuksen nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

Tätä pöytäkirjaa sovellettaessa asetuksen säännöksiä koskevat seuraavat mukautukset:

- a) Tämän pöytäkirjan soveltamiseksi 3, 9, 10, 11, 13, 15, 17, 25 ja 27 artiklaa ei sovelleta Sveitsiin;
- b) Sveitsi ei osallistu pysyvään eläinlääkekomiteaan eikä eläinlääkkeitä käsitteleviin asiantuntijaryhmiin.

Sveitsi ei osallistu sellaisten ehdotusten ja luonnosten valmisteluun, jotka koskevat farmakologisesti vaikuttavien aineiden jäämien enimmäismäärien vahvistamista eläinperäisissä elintarvikkeissa, eikä Sveitsin asiantuntijoita kuulla niistä, jos kyseiset enimmäismäärät vahvistetaan eläinlääkkeisiin liittyvien menettelyjen yhteydessä.

L. Elintarvikkeiden kanssa kosketuksiin joutuva materiaali

45. 32004 R 1935: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1935/2004, annettu 27 päivänä lokakuuta 2004, elintarvikkeen kanssa kosketukseen joutuvista materiaaleista ja tarvikkeista ja direktiivien 80/590/ETY ja 89/109/ETY kumoamisesta (EUVL L 338, 13.11.2004, s. 4),

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla säädöksillä:

- 45.1 32009 R 0596: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 596/2009, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2009 (EUVL L 188, 18.7.2009, s. 14),

- 45.2 32019 R 1381: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/1381, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2019 (EUVL L 231, 6.9.2019, s. 1),

ja mukaan lukien mainitun asetuksen nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

46. 31984 L 0500: Neuvoston direktiivi 84/500/ETY, annettu 15 päivänä lokakuuta 1984, elintarvikkeiden kanssa kosketuksiin joutuvia keraamisia tarvikkeita koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä (EYVL L 277, 20.10.1984, s. 12), mukaan lukien mainitun direktiivin nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

M. Elintarvikkeiden merkinnät, esillepano ja mainonta sekä ravinto- ja terveystuotteet;

47. 32000 R 1760: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 1760/2000, annettu 17 päivänä heinäkuuta 2000, nautaeläinten tunnistus- ja rekisteröintijärjestelmän käyttöönottoamisesta sekä naudanlihan ja naudanlihatuotteiden pakollisesta merkitsemisestä ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 820/97 kumoamisesta (EYVL L 204, 11.8.2000, s. 1),

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla säädöksillä:

47.1 32013 R 0517: Neuvoston asetukset (EU) N:o 517/2013, annettu 13 päivänä toukokuuta 2013 (EUVL L 158, 10.6.2013, s. 1),

47.2 32014 R 0653: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 653/2014, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014 (EUVL L 189, 27.6.2014, s. 33),

47.3 32016 R 0429: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2016/429, annettu 9 päivänä maaliskuuta 2016 ("eläinterveys sääntö") (EUVL L 84, 31.3.2016, s. 1),

ja mukaan lukien mainitun asetuksen nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

48. 32006 R 1924: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 1924/2006, annettu 20 päivänä joulukuuta 2006, elintarvikkeita koskevista ravitsemus- ja terveystuotteista (EUVL L 404, 30.12.2006, s. 9),

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla säädöksillä:

48.1 32008 R 0107: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 107/2008, annettu 15 päivänä tammikuuta 2008 (EUVL L 39, 13.2.2008, s. 8),

48.2 32008 R 0109: Elintarvikkeita koskevista ravitsemus- ja terveystäiteistä annetun asetuksen (EY) N:o 1924/2006 muuttamisesta 15 päivänä tammikuuta 2008 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 109/2008 (EUVL L 39, 13.2.2008, s. 14),

48.3 32011 R 1169: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1169/2011, annettu 25 päivänä lokakuuta 2011 (EUVL L 304, 22.11.2011, s. 18),

ja mukaan lukien mainitun asetuksen nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

49. 32011 R 1169: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1169/2011, annettu 25 päivänä lokakuuta 2011, elintarviketietojen antamisesta kuluttajille, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 1924/2006 ja (EY) N:o 1925/2006 muuttamisesta sekä komission direktiivin 87/250/ETY, neuvoston direktiivin 90/496/ETY, komission direktiivin 1999/10/EY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/13/EY, komission direktiivien 2002/67/EY ja 2008/5/EY sekä komission asetuksen (EY) N:o 608/2004 kumoamisesta (EUVL L 304, 22.11.2011, s. 18),

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla säädöksillä:

49.1 32015 R 2283: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2015/2283, annettu 25 päivänä marraskuuta 2015 (EUVL L 327, 11.12.2015, s. 1),

ja mukaan lukien mainitun asetuksen nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

Tätä pöytäkirjaa sovellettaessa asetuksen säännöksiä koskevat seuraavat mukautukset:

- a) Sveitsi voi edelleen soveltaa Sveitsin lainsäädännön säännöksiä, joissa edellytetään alkuperämaan tai lähtöpaikan pakollista merkitsemistä ja säädetään, että unionista peräisin oleviin tuotteisiin
  - i) hyväksytään tuotantomaaksi merkintä ”EU”; sekä
  - ii) elintarvikealan toimijan nimi tai toiminimi ja osoite täyttävät tuotantomaan pakollista ilmoittamista koskevan vaatimuksen;
- b) Sveitsi voi edelleen soveltaa säännöksiä, jotka edellyttävät elintarvikkeissa olevien allergeenien tahattomien jäämien pakollista merkitsemistä.

50. 32011 L 0091: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/91/EU, annettu 13 päivänä joulukuuta 2011, elintarvike-erän tunnistamismerkinnöistä (EUVL L 334, 16.12.2011, s. 1).

N. Elintarvikkeet – muut

51. 31999 L 0002: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 1999/2/EY, annettu 22 päivänä helmikuuta 1999, ionisoivalla säteilyllä käsitellyjä elintarvikkeita ja elintarvikkeiden ainesosia koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä (EYVL L 66, 13.3.1999, s. 16),

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla säädöksillä:

51.1 32003 R 1882: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1882/2003, annettu 29 päivänä syyskuuta 2003 (EUVL L 284, 31.10.2003, s. 1),

51.2 32008 R 1137: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1137/2008, annettu 22 päivänä lokakuuta 2008 (EUVL L 311, 21.11.2008, s. 1),

ja mukaan lukien mainitun direktiivin nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

52. 31999 L 0003: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 1999/3/EY, annettu 22 päivänä helmikuuta 1999, ionisoivalla säteilyllä käsitellyjä elintarvikkeita ja elintarvikkeiden ainesosia koskevan yhteisön luettelon vahvistamisesta (EYVL L 66, 13.3.1999, s. 24).

53. 32009 L 0032: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/32/EY, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2009, elintarvikkeiden ja elintarvikkeiden ainesosien valmistamisessa käytettäviä uuttoliuottimia koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä (EUVL L 141, 6.6.2009, s. 31), mukaan lukien mainitun direktiivin nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

54. 32009 L 0054: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/54/EY, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2009, luontaisten kivennäisvesien hyödyntämisestä ja markkinoille saattamisesta (EUVL L 164, 26.6.2009, s. 45), mukaan lukien mainitun direktiivin nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

55. 32016 R 0052: Neuvoston asetus (Euratom) 2016/52, annettu 15 päivänä tammikuuta 2016, elintarvikkeiden ja rehujen radioaktiivisen saastumisen sallituista enimmäistasoista ydinonnettomuuden tai muun säteilyhäätätilanteen jälkeen ja neuvoston asetuksen (Euratom) N:o 3954/87 sekä komission asetusten (Euratom) N:o 944/89 ja (Euratom) N:o 770/90 kumoamisesta (EUVL L 13, 20.1.2016, s. 2), mukaan lukien mainitun asetuksen nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

O. Muuntogeeniset organismit

Tämän pöytäkirjan 7 artiklan 1 kohdan a alakohdan i alakohdassa tarkoitettu kynnsarvo vahvistetaan muuntogeenisistä elintarvikkeista ja rehuista 22 päivänä syyskuuta 2003 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1829/2003 12 artiklan 2 kohdassa ja 24 artiklan 2 kohdassa (EUVL L 268, 18.10.2003, s. 1).

Tämän pöytäkirjan 7 artiklan 1 kohdan a alakohdan ii alakohdassa mainituista muuntogeenisistä organismeista valmistettu rehu on sallittu asetuksen (EY) N:o 1829/2003 19 artiklan nojalla.

P. Eläinten hyvinvointi

56. 32005 R 0001: Neuvoston asetus (EY) N:o 1/2005, tehty 22 päivänä joulukuuta 2004, eläinten suojelusta kuljetuksen ja siihen liittyvien toimenpiteiden aikana sekä direktiivien 64/432/EY ja 93/119/EY ja asetuksen (EY) N:o 1255/97 muuttamisesta (EUVL L 3, 5.1.2005, s. 1),

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla säädöksillä:

- 56.1 32017 R 0625: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/625, annettu 15 päivänä maaliskuuta 2017 (EUVL L 95, 7.4.2017, s. 1),

ja mukaan lukien mainitun asetuksen nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

Tätä pöytäkirjaa sovellettaessa asetuksen säännöksiä koskee seuraava mukautus:

lisätään 1 artiklan 3 kohtaan virke seuraavasti:

”Sveitsi voi edelleen soveltaa oman lainsäädäntönsä säännöksiä, jotka koskevat eläinten kuljetuksia sen alueella, mukaan lukien nautaeläinten, lampaiden, vuohien, sikojen, hevosten tai siipikarjan kauttakulku teurastettaviksi; se voi myös määrätä, että tällainen kauttakulku Sveitsissä on sallittu ainoastaan rautateitse tai ilmaitse.”.

57. 32009 R 1099: Neuvoston asetus (EY) N:o 1099/2009, annettu 24 päivänä syyskuuta 2009, eläinten suojelusta lopetuksen yhteydessä (EUVL L 303, 18.11.2009, s. 1),

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla säädöksillä:

- 57.1 32017 R 0625: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/625, annettu 15 päivänä maaliskuuta 2017 (EUVL L 95, 7.4.2017, s. 1),

ja mukaan lukien mainitun asetuksen nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

Q. Eläimistä saatavat sivutuotteet

58. 32009 R 1069: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1069/2009, annettu 21 päivänä lokakuuta 2009, muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden terveystäätöistä sekä asetuksen (EY) N:o 1774/2002 kumoamisesta (sivutuoteasetus) (EUVL L 300, 14.11.2009, s. 1),

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla säädöksillä:

- 58.1 32010 L 0063: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/63/EU, annettu 22 päivänä syyskuuta 2010 (EUVL L 276, 20.10.2010, s. 33),

- 58.2 32013 R 1385: Neuvoston asetus (EU) N:o 1385/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013 (EUVL L 354, 28.12.2013, s. 86),

- 58.3 32017 R 0625: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/625, annettu 15 päivänä maaliskuuta 2017 (EUVL L 95, 7.4.2017, s. 1),

- 58.4 32019 R 1009: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/1009, annettu 5 päivänä kesäkuuta 2019 (EUVL L 170, 25.6.2019, s. 1),

ja mukaan lukien mainitun asetuksen nojalla annetut säädökset, jotka on sisällytetty 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä.

R. Terveys ja kasvinsuojelu – muut

59. 31996 L 0022: Neuvoston direktiivi 96/22/EY, annettu 29 päivänä huhtikuuta 1996, tiettyjen hormonaalista tai tyrostaattista vaikutusta omaavien aineiden ja beta-agonistien käytön kieltämisestä kotieläintuotannossa ja direktiivien 81/602/ETY, 88/146/ETY ja 88/299/ETY kumoamisesta (EYVL L 125, 23.5.1996, s. 3),

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla säädöksillä:

- 59.1 32003 L 0074: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/74/EY, annettu 22 päivänä syyskuuta 2003 (EUVL L 262, 14.10.2003, s. 17),

- 59.2 32008 L 0097: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/97/EY, annettu 19 päivänä marraskuuta 2008 (EUVL L 318, 28.11.2008, s. 9).

Tätä pöytäkirjaa sovellettaessa direktiivin säännöksiä koskee seuraava mukautus:

Direktiivin 11 artiklan 2 kohdan b alakohtaa ei sovelleta Sveitsiin;

S. Mikrobilääkeresistenssi

60. 32019 R 0006: Eläinlääkkeistä ja direktiivin 2001/82/EY kumoamisesta 11 päivänä joulukuuta 2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/6 (EUVL L 4, 7.1.2019, s. 43) 107 artikla (lukuun ottamatta 6 kohtaa) ja 118 artikla yhdessä sen 37 artiklan 5 kohdan kanssa, mukaan lukien mainittujen säännösten perusteella annetut, 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä sisällytetyt säädökset.

Tätä pöytäkirjaa sovellettaessa direktiivin 107 artiklan 5 kohtaa koskevat seuraavat mukautukset:

- a) mikrobilääkkeitä tai mikrobilääkkeiden ryhmiä sisältäviä lääkkeitä, jotka on varattu ihmisten tiettyjen infektioiden hoitoon komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2022/1255 (EUVL L 191, 20.7.2022, s. 58) mukaisesti, ei saa käyttää eläimiin;
- b) asetuksen (EU) 2019/6 107 artiklan 6 kohdan nojalla annettujen säädösten ei katsota sisältyvän viittaukseen kyseisen asetuksen 107 artiklaan;
- c) Sveitsi ja Sveitsin asiantuntijat eivät osallistu pysyvään eläinlääkekomiteaan eivätkä eläinlääkkeitä käsitteleviin asiantuntijaryhmiin. Sveitsi ei osallistu eläinlääkkeiden valmistusta, markkinoille saattamista ja käyttöä koskevien ehdotusten ja luonnosten valmisteluun eikä Sveitsin asiantuntijoita kuulla niistä.

61. 32019 R 0004: lääkerehun valmistuksesta, markkinoille saattamisesta ja käytöstä, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 183/2005 muuttamisesta ja neuvoston direktiivin 90/167/ETY kumoamisesta 11 päivänä joulukuuta 2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/4 17 artiklan 3 kohta (EUVL L 4, 7.1.2019, s. 1).

YHTEISESTÄ ELINTARVIKETURVALLISUUSALUEESTA TEHTÄVÄN
PÖYTÄKIRJAN 9 ARTIKLAN SOVELTAMINEN

1 ARTIKLA

Luettelo unionin virastojen ja tietojärjestelmien toimista sekä muista toimista, joiden rahoitukseen Sveitsi osallistuu

Sveitsi osallistuu seuraavien rahoitukseen:

a) virastot:

- Euroopan elintarviketurvallisuusviranomainen (EFSA), joka on perustettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 178/2002¹.

---

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 178/2002, annettu 28 päivänä tammikuuta 2002, elintarvikelainsäädäntöä koskevista yleisistä periaatteista ja vaatimuksista, Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen perustamisesta sekä elintarvikkeiden turvallisuuteen liittyvistä menettelyistä (EYVL L 31, 1.2.2002, s. 1).

b) tietojärjestelmät:

- EUROPHYT Portal, joka on perustettu 21 päivänä tammikuuta 1994 annetulla komission direktiivillä 94/3/EY¹;
- asetuksella (EY) N:o 178/2002 perustettu elintarvikkeita ja rehuja koskeva nopea hälytysjärjestelmä (RASFF);
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2017/625² perustettu Euroopan komission verkkoalusta terveys- ja kasvinsuojeluserifiointia varten (TRACES);
- komission täytäntöönpanoasetuksella (EU) 2020/2002³ perustettu EU:n eläintautien tietojärjestelmä (ADIS).

---

¹ Komission direktiivi 94/3/EY, annettu 21 päivänä tammikuuta 1994, kolmannesta maasta tulevan välittömästi kasvien terveyttä uhkaavan lähetyksen tai haitallisen organismin pysäyttämistä koskevasta ilmoitusmenettelystä (EYVL L 32, 5.2.1994, s. 37).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/625, annettu 15 päivänä maaliskuuta 2017, virallisesta valvonnasta ja muista virallisista toimista, jotka suoritetaan elintarvike- ja rehulainsäädännön ja eläinten terveyttä ja hyvinvointia, kasvien terveyttä ja kasvinsuojeluaineita koskevien sääntöjen soveltamisen varmistamiseksi, sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 999/2001, (EY) N:o 396/2005, (EY) N:o 1069/2009, (EY) N:o 1107/2009, (EU) N:o 1151/2012, (EU) N:o 652/2014, (EU) 2016/429 ja (EU) 2016/2031, neuvoston asetusten (EY) N:o 1/2005 ja (EY) N:o 1099/2009 ja neuvoston direktiivien 98/58/EY, 1999/74/EY, 2007/43/EY, 2008/119/EY ja 2008/120/EY muuttamisesta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 854/2004 ja (EY) N:o 882/2004, neuvoston direktiivien 89/608/ETY, 89/662/ETY, 90/425/ETY, 91/496/ETY, 96/23/EY, 96/93/EY ja 97/78/EY ja neuvoston päätöksen 92/438/ETY kumoamisesta (virallista valvontaa koskeva asetus) (EUVL L 95, 7.4.2017, s. 1).

³ Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2020/2002, annettu 7 päivänä joulukuuta 2020, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/429 soveltamissäännöistä siltä osin kuin on kyse luetteloiduista taudeista ilmoittamisesta ja raportoinnista unionissa, unionin seuranta- ja hävittämisohjelmien sekä taudista vapaan aseman tunnustamista koskevien hakemusten toimittamis- ja raportointimuodoista ja -menettelyistä sekä sähköisestä tietojärjestelmästä (EUVL L 412, 8.12.2020, s. 1).

c) muut toimet:

ei lainkaan.

2 ARTIKLA

Maksuehdot

1. Maataloustuotteiden kaupasta tehdyn Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton välisen sopimuksen yhteistä elintarviketurvallisuusaluetta koskevan pöytäkirjan, jäljempänä 'pöytäkirja', 9 artiklan mukaiset maksut suoritetaan tämän artiklan mukaisesti.
2. Kun komissio esittää varainhoitovuoden rahoituspyynnön, se ilmoittaa Sveitsille seuraavat tiedot:
  - a) toiminnallisen rahoitusosuuden määrä; ja
  - b) osallistumismaksun määrä.

3. Komissio ilmoittaa Sveitsille mahdollisimman pian ja viimeistään kunkin varainhoitovuoden huhtikuun 16 päivänä seuraavat Sveitsin osallistumista koskevat tiedot:

- a) unionin vuotuisen hyväksytyyn talousarvioon kuuluvien maksusitoumusmäärärahojen määrät, jotka on otettu avustuksia koskeviin budjettikohtiin kyseiselle vuodelle kunkin unionin viraston osalta, ottaen huomioon kunkin viraston osalta mahdolliset tämän liitteen 1 artiklassa määritellyt mukautetut toiminnalliset rahoitusosuudet, ja kyseiselle vuodelle osana asiaankuuluvaa tietojärjestelmien ja muiden toimien talousarviota hyväksytyyn unionin talousarvioon kuuluvat maksusitoumusmäärärahojen määrät, jotka kattavat Sveitsin osallistumisen tämän liitteen 1 artiklan mukaisesti;
- b) tämän pöytäkirjan 9 artiklan 7 kohdassa tarkoitetun osallistumismaksun määrä; ja
- c) virastojen osalta, vuonna N+1, asiaa koskevissa unionin talousarvion avustuksia koskevissa kohdissa vuodelle N hyväksytyjä maksusitoumusmäärärahoja koskevien talousarviositoumusten määrät, jotka liittyvät unionin vuotuisen talousarvioon ja jotka on merkitty asiaa koskeviin unionin talousarvion avustuksia koskevaan kohtaan (avustuksia koskeviin kohtiin) vuonna N.

4. Komissio esittää talousarvioesityksen perusteella arvion 3 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitetuista tiedoista mahdollisimman pian ja viimeistään varainhoitovuoden syyskuun 1 päivänä.

5. Komissio esittää Sveitsille rahoituspyynnön, joka vastaa pöytäkirjan mukaista Sveitsin rahoitusosuutta kunkin sellaisen asiaankuuluvan viraston, tietojärjestelmän tai muun toimen osalta, johon Sveitsi osallistuu, viimeistään 16 päivänä huhtikuuta ja, jos sitä sovelletaan asiaankuuluvaan virastoon, tietojärjestelmään tai muuhun toimeen, aikaisintaan 22 päivänä lokakuuta ja viimeistään 31 päivänä lokakuuta kunkin varainhoitovuonna.

6. Edellä 5 kohdassa tarkoitetut rahoituspyynnöt on jaoteltava eriin seuraavasti:

- a) kunkin vuoden ensimmäisen erän, joka liittyy 16 päivään huhtikuuta mennessä esitettävään rahoituspyyntöön, on oltava enintään yhtä suuri kuin 4 kohdassa tarkoitettu arvio kyseisen viraston, tietojärjestelmän tai muun toimen vuotuisesta rahoitusosuudesta;

Sveitsi maksaa rahoituspyynnössä ilmoitetun määrän viimeistään 60 päivän kuluttua rahoituspyynnön esittämisestä;

- b) jos sellaista sovelletaan, vuoden toisen erän, joka liittyy aikaisintaan 22 päivänä lokakuuta ja viimeistään 31 päivänä lokakuuta esitettävään rahoituspyyntöön, on vastattava 4 kohdassa tarkoitettua määrää ja 5 kohdassa tarkoitettua määrää välistä erotusta, jos 5 kohdassa tarkoitettu määrä on suurempi;

Sveitsi maksaa tässä rahoituspyynnössä ilmoitetun määrän viimeistään 21 päivänä joulukuuta.

Sveitsi voi maksaa kunkin rahoituspyynnön osalta erilliset maksut kutakin virastoa, tietojärjestelmää tai muuta tointa varten.

7. Pöytäkirjan ensimmäisenä täytäntöönpanovuonna komissio esittää yhden rahoituspyynnön 90 päivän kuluessa pöytäkirjan voimaantulosta.

Sveitsi maksaa rahoituspyynnössä ilmoitetun määrän viimeistään 60 päivän kuluttua rahoituspyynnön esittämisestä.

8. Jos rahoitusosuuden maksu viivästyy, Sveitsi maksaa maksamattomasta määrästä viivästyskorkoa eräpäivästä siihen päivään, jona maksamatta oleva määrä maksetaan kokonaisuudessaan.

Saamisiin, joita ei ole maksettu eräpäivänä, sovelletaan *Euroopan unionin virallisen lehden* C-sarjassa julkaistua Euroopan keskuspankin perusrahoitusoperaatioihinsa soveltamaa korkoa, joka on voimassa erääntymiskuukauden ensimmäisenä päivänä, tai 0 prosentin korkoa sen mukaan, kumpi näistä on korkeampi, korotettuna 3,5 prosenttiyksiköllä.

3 ARTIKLA

Sveitsin unionin virastoille maksaman rahoitusosuuden mukauttaminen täytäntöönpanon perusteella

Sveitsin unionin virastoille maksamaa rahoitusosuutta mukautetaan vuonna N+1, kun alustavaa toiminnallista rahoitusosuutta mukautetaan ylöspäin tai alaspäin alustavan toiminnallisen rahoitusosuuden ja mukautetun rahoitusosuuden välisellä erotuksella. Mukautettu rahoitusosuus lasketaan soveltamalla vuoden N rahoitusosuuden jakoperustetta talousarviositoumuksiin, jotka on tehty vuodelle N hyväksytyistä asiaankuuluvien unionin talousarvion avustuksia koskevien kohtien maksusitoumusmäärärahoista. Erotuksessa otetaan tarvittaessa huomioon kunkin viraston osalta 1 artiklassa määritelty prosentuaalinen mukautettu toiminnallinen rahoitusosuus.

4 ARTIKLA

Siirtymäjärjestelyt

Jos pöytäkirjan voimaantulopäivä ei ole 1 päivä tammikuuta, sovelletaan tätä artiklaa 2 artiklasta poiketen.

Pöytäkirjan ensimmäisenä täytäntöönpanovuotena, kuten on vahvistettu pöytäkirjan 9 artiklan ja tämän liitteen 1, 2 ja 3 artiklan mukaisesti, asiaankuuluvaan virastoon, tietojärjestelmään tai muuhun toimeen sovellettavan kyseisen vuoden toiminnallista rahoitusosuutta vähennetään suhteessa kuluneeseen aikaan kertomalla vuotuisen toiminnallisen rahoitusosuuden määrä seuraavien tekijöiden suhteella:

- kalenteripäivien lukumäärä voimaantulopäivästä kyseisen vuoden joulukuun 31 päivään; ja
- kyseisen vuoden kalenteripäivien kokonaismäärä.

VÄLITYSOIKEUS

I LUKU

JOHDANTOMÄÄRÄYKSET

I.1 ARTIKLA

Soveltamisala

Jos jompikumpi osapuolista, jäljempänä 'osapuolet', saattaa riidan välitysmenettelyyn Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton välisen sopimuksen yhteistä elintarviketurvallisuusaluetta koskevan pöytäkirjan, jäljempänä 'pöytäkirja', 20 artiklan 2 kohdan tai 21 artiklan 2 kohdan mukaisesti, sovelletaan tässä lisäyksessä vahvistettuja sääntöjä.

I.2 ARTIKLA

Kirjaamo ja sihteeripalvelut

Haagin pysyvän välitystuomioistuimen kansainvälinen toimisto, jäljempänä 'kansainvälinen toimisto', hoitaa kirjaamotehtävät ja tarjoaa tarvittavat sihteeripalvelut.

I.3 ARTIKLA

Ilmoitukset ja määräaikojen laskeminen

1. Ilmoitukset, esimerkiksi tiedonannot tai ehdotukset, voidaan lähettää millä tahansa viestintävälineellä, joka varmentaa niiden lähettämisen tai mahdollistaa niiden varmentamisen.
2. Tällaisia ilmoituksia voidaan lähettää sähköisesti vain, jos osapuoli on nimennyt tai hyväksynyt osoitteen nimenomaisesti tätä tarkoitusta varten.
3. Osapuolille tiedoksi annettavat ilmoitukset lähetetään Sveitsin osalta Sveitsin valaliiton ulkoasiainministeriön Euroopasta vastaavalle osastolle ja unionin osalta komission oikeudelliselle yksikölle.

4. Kaikki tässä lisäyksessä vahvistetut määräajat alkavat tapahtuman tai toimenpiteen toteutumisen jälkeisestä päivästä. Jos asiakirjan toimittamiselle asetettu määräaika päättyy muuna päivänä kuin unionin toimielinten tai Sveitsin hallituksen työpäivänä, asiakirjan toimittamiselle asetettu määräaika päättyy ensimmäisenä sitä seuraavana työpäivänä. Määräaikaan kuuluvat muut kuin työpäivät lasketaan mukaan.

I.4 ARTIKLA

Ilmoitus välitysmenettelyn aloittamisesta

1. Välitysmenettelyn käyttöä koskevan aloitteen tekvän osapuolen, jäljempänä 'kantaja', on lähetettävä toiselle osapuolelle, jäljempänä 'vastaaja', ja kansainväliselle toimistolle ilmoitus välitysmenettelyn aloittamisesta.
2. Välitysmenettelyn katsotaan alkavan sen päivän jälkeisenä päivänä, jona vastaaja vastaanottaa välitysmenettelyn aloittamista koskevan ilmoituksen.
3. Välitysmenettelyn aloittamista koskevan ilmoituksen on sisällettävä seuraavat tiedot:
  - a) pyyntö riidan siirtämisestä välitysmenettelyyn;
  - b) osapuolten nimet ja yhteystiedot;
  - c) kantajan edustajan tai edustajien nimi ja osoite;

- d) menettelyn oikeusperusta (pöytäkirjan 20 artiklan 2 kohta tai 21 artiklan 2 kohta) ja
- i) pöytäkirjan 20 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa riidan aiheuttava kysymys sellaisena kuin se on virallisesti kirjattuna ratkaisua varten elintarviketurvallisuutta käsittelevän sekakomitean esityslistalle pöytäkirjan 21 artiklan 1 kohdan mukaisesti; ja
  - ii) pöytäkirjan 21 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa välitysoikeuden päätös, pöytäkirjan 20 artiklan 5 kohdassa mainitut täytäntöönpanotoimenpiteet ja riidanalaiset korvaavat toimenpiteet;
- e) riidan aiheuttavan tai siihen liittyvän säännön nimeäminen;
- f) lyhyt kuvaus riidasta; ja
- g) välitystuomarin nimeäminen tai, jos nimitetään viisi välitystuomaria, kahden välitystuomarin nimeäminen.
4. Pöytäkirjan 20 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa välitysmenettelyn aloittamista koskevaan ilmoitukseen voi sisältyä myös tietoja siitä, onko asia tarpeen saattaa Euroopan unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi.
5. Välitysmenettelyn aloittamista koskevan ilmoituksen riittävyttä koskevat kanteet eivät estä välitysoikeuden perustamista. Välitysoikeus ratkaisee tällaisen riidan lopullisesti.

I.5 ARTIKLA

Vastaus välitysmenettelyn aloittamista koskevaan ilmoitukseen

1. Vastaaajan on 60 päivän kuluessa välitysmenettelyn aloittamista koskevan ilmoituksen vastaanottamisesta lähetettävä kantajalle ja kansainväliselle toimistolle ilmoitukseen vastaus, jossa on oltava seuraavat tiedot:
  - a) osapuolten nimet ja yhteystiedot;
  - b) vastaajan edustajan tai edustajien nimi ja osoite;
  - c) vastaus I.4 artiklan 3 kohdan d, e ja f alakohdan mukaisessa välitysmenettelyn aloittamista koskevassa ilmoituksessa annettuihin tietoihin; ja
  - d) välitystuomarin nimeäminen tai, jos nimitetään viisi välitystuomaria, kahden välitystuomarin nimeäminen.
2. Pöytäkirjan 20 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa välitysmenettelyn aloittamista koskevaan ilmoitukseen annettu vastaus voi sisältää myös vastauksen välitysmenettelyn aloittamista koskevassa ilmoituksessa tämän lisäyksen I.4 artiklan 4 kohdan mukaisesti annettuihin tietoihin ja tietoja siitä, onko asia tarpeen saattaa Euroopan unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi.

3. Vastaajan välitysmenettelyn aloittamista koskevaan ilmoitukseen antaman vastauksen puuttuminen, puutteellisuus tai myöhästyminen ei estä välitysoikeuden perustamista. Välitysoikeus ratkaisee riidan lopullisesti.

4. Jos vastaaja pyytää välitysmenettelyn aloittamista koskevaan ilmoitukseen antamassaan vastauksessa, että välitysoikeus koostuu viidestä välitystuomarista, kantajan on nimettävä toinen välitystuomari 30 päivän kuluessa välitysmenettelyn aloittamista koskevaan ilmoitukseen annetun vastauksen vastaanottamisesta.

I.6 ARTIKLA

Edustus ja avustaminen

1. Osapuolia edustaa välitysoikeudessa yksi tai useampi edustaja. Edustajia voivat avustaa neuvonantajat tai asianajajat.

2. Edustajia tai heidän osoitteitaan koskevista muutoksista on ilmoitettava toiselle osapuolelle, kansainväliselle toimistolle ja välitysoikeudelle. Välitysoikeus voi milloin tahansa omasta aloitteestaan tai osapuolen pyynnöstä pyytää todisteita osapuolten edustajille annetuista valtuuksista.

II LUKU

VÄLITYSOIKEUDEN KOKOONPANO

II.1 ARTIKLA

Välitystuomarien lukumäärä

Välitysoikeus koostuu kolmesta välitystuomarista. Välitysoikeus koostuu viidestä välitystuomarista, jos kantaja välitysmenettelyn aloittamista koskevassa ilmoituksessaan tai vastaaja ilmoitukseen antamassaan vastauksessa pyytää sitä.

II.2 ARTIKLA

Välitystuomarien nimittäminen

1. Jos nimitetään kolme välitystuomaria, kumpikin osapuoli nimeää heistä yhden. Osapuolten nimeämät kaksi välitystuomaria valitsevat kolmannen välitystuomarin, joka toimii välitysoikeuden puheenjohtajana.
2. Jos nimitetään viisi välitystuomaria, kumpikin osapuoli nimeää heistä kaksi. Osapuolten nimeämät neljä välitystuomaria valitsevat viidennen välitystuomarin, joka toimii välitysoikeuden puheenjohtajana.

3. Jos välitystuomarit eivät 30 päivän kuluessa osapuolten nimeämän viimeisen välitystuomarin nimeämisestä ole päässeet sopimukseen välitysoikeuden puheenjohtajan valinnasta, pysyvän välitystuomioistuimen pääsihteeri nimittää puheenjohtajan.

4. Välitysoikeuden muodostavien välitystuomarien valinnan helpottamiseksi laaditaan ohjeellinen luettelo henkilöistä, joilla on 6 kohdassa tarkoitettu pätevyys; ohjeellinen luettelo, joka saatetaan tarvittaessa ajan tasalle, on yhteinen kaikille kahdenvälisille sopimuksille, jotka koskevat sisämarkkinoiden aloja, joihin Sveitsi osallistuu, sekä terveysasioita koskevalle Euroopan unionin ja Sveitsin valaliiton väliselle sopimukselle, jäljempänä 'terveysasioita koskeva sopimus', Luxemburgissa 21 päivänä kesäkuuta 1999 tehdylle Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton väliselle sopimukselle maataloustuotteiden kaupasta, jäljempänä 'maataloustuotteiden kauppaa koskeva sopimus', ja Euroopan unionin ja Sveitsin valaliiton väliselle sopimukselle Sveitsin säännöllisestä rahoitusosuudesta taloudellisten ja sosiaalisten erojen vähentämiseen Euroopan unionissa, jäljempänä 'sopimus Sveitsin säännöllisestä rahoitusosuudesta'. Elintarviketurvallisuutta käsittelevä sekakomitea hyväksyy päätöksellään kyseisen luettelon ja saattaa sen ajan tasalle pöytäkirjan soveltamiseksi.

5. Jos osapuoli ei nimeä välitystuomaria, pysyvän välitystuomioistuimen pääsihteeri nimittää kyseisen välitystuomarin 4 kohdassa tarkoitettua luettelosta. Jos tällaista luetteloa ei ole, pysyvän välitystuomioistuimen pääsihteeri valitsee nimitettävän välitystuomarin arvalla henkilöistä, joita toinen osapuoli tai molemmat osapuolet ovat virallisesti ehdottaneet 4 kohdan soveltamiseksi.

6. Välitysoikeuden muodostavien henkilöiden on oltava erittäin päteviä henkilöitä, joilla on tai ei ole yhteyksiä osapuoliin ja joiden riippumattomuus ja eturistiriidattomuus on taattu ja joilla on monipuolista kokemusta. Heillä on erityisesti oltava osoitettua asiantuntemusta lainsäädännöstä ja tämän pöytäkirjan soveltamisalaan kuuluvista asioista, he eivät saa ottaa vastaan ohjeita kummaltakaan osapuolelta ja heidän on toimittava yksilöinä eivätkä he saa ottaa ohjeita miltään organisaatiolta tai hallitukselta riitaan liittyvissä kysymyksissä. Välitysoikeuden puheenjohtajalla on myös oltava kokemusta riitojenratkaisumenettelyistä.

II.3 ARTIKLA

Välitystuomarien ilmoitukset

1. Kun henkilön nimittämistä välitystuomariksi harkitaan, hänen on ilmoitettava kaikista olosuhteista, jotka todennäköisesti antavat aiheita perusteltuihin epäilyihin hänen puolueettomuudestaan tai riippumattomuudestaan. Välitystuomarin on nimityksestä lähtien ja koko välitysmenettelyn ajan ilmoitettava näistä olosuhteista viipymättä osapuolille ja muille välitystuomareille, ellei hän ole jo tehnyt niin.
2. Välitystuomari voidaan erottaa, jos jotkin olemassa olevat olosuhteet voivat aiheuttaa perusteltuja epäilyksiä hänen puolueettomuudestaan tai riippumattomuudestaan.
3. Osapuoli voi pyytää nimittämänsä välitystuomarin erottamista ainoastaan syystä, joka tulee sen tietoon nimittämisen jälkeen.

4. Jos välitystuomari ei toimi tehtävässään tai jos hänen toimimisensa siinä on oikeudellisesti tai tosiasiallisesti mahdotonta, sovelletaan II.4 artiklassa määrättyä välitystuomarien erottamismenettelyä.

II.4 ARTIKLA

Välitystuomarien erottaminen

1. Osapuolen, joka haluaa erottaa välitystuomarin, on esitettävä erottamispyyntö 30 päivän kuluessa päivästä, jona välitystuomarin nimityksestä ilmoitetaan, tai 30 päivän kuluessa päivästä, jona se saa tiedon II.3 artiklassa tarkoitetuista olosuhteista.
2. Erottamispyyntö lähetetään toiselle osapuolelle, erotettavalle välitystuomarille, muille välitystuomareille ja kansainväliselle toimistolle. Siinä on esitettävä erottamispyynnön syyt.
3. Kun erottamispyyntö on tehty, toinen osapuoli voi hyväksyä sen. Kyseinen välitystuomari voi myös luopua tehtävästään. Hyväksyminen tai tehtävästä luopuminen ei merkitse erottamispyynnön perusteiden hyväksymistä.
4. Jos toinen osapuoli ei 15 päivän kuluessa erottamispyynnön ilmoittamisesta hyväksy erottamispyyntöä tai kyseinen välitystuomari ei luovu tehtävästä, erottamista pyytänyt osapuoli voi pyytää pysyvän välitystuomioistuimen pääsihteeriä tekemään päätöksen erottamisesta.
5. Tämän artiklan 4 kohdassa tarkoitettussa päätöksessä on esitettävä päätöksen perustelut, elleivät osapuolet toisin sovi.

II.5 ARTIKLA

Välitystuomarin korvaaminen

1. Jos välitystuomari on vaihdettava välitysmenettelyn aikana, korvaava henkilö nimitetään tai valitaan II.2 artiklassa vahvistetun korvattavan välitystuomarin nimittämiseen tai valintaan sovellettavan menettelyn mukaisesti, jollei tämän artiklan 2 kohdasta muuta johdu. Tätä menettelyä sovelletaan, vaikka toinen osapuoli ei olisi käyttänyt oikeuttaan nimittää korvattavaa välitystuomaria tai osallistua tämän nimittämiseen.
2. Jos välitystuomari korvataan, menettelyä jatketaan siitä, missä korvattu välitystuomari lakkasi hoitamasta tehtäviään, jollei välitysoikeus toisin päätä.

II.6 ARTIKLA

Vastuusta vapauttaminen

Jollei kyse ole tahallisesta väärinkäytöksestä tai törkeästä huolimattomuudesta, osapuolet luopuvat sovellettavan lain sallimissa rajoissa välitystuomareita vastaan nostetuista kanteista, jotka koskevat välitysmenettelyyn liittyvää toimea tai laiminlyöntiä.

III LUKU

VÄLITYSMENETTELY

III.1 ARTIKLA

Yleiset määräykset

1. Väilysoikeuden asettamispäivä on päivä, jona viimeinen välitystuomari hyväksyy nimityksensä.
2. Väilysoikeus varmistaa, että osapuolia kohdellaan tasapuolisesti ja että kullakin niistä on menettelyn asianmukaisessa vaiheessa riittävät mahdollisuudet puolustaa oikeuksiaan ja esittää asiansa. Väilysoikeus toteuttaa menettelyn siten, että vältetään viivästykset ja tarpeettomat kulut ja varmistetaan osapuolten välisen riidan ratkaiseminen.
3. Osapuolten kuulemisen jälkeen järjestetään istunto, jollei väilysoikeus toisin päättä.
4. Kun osapuoli lähettää väilysoikeudelle tiedonannon, se tekee sen kansainvälisen toimiston välityksellä ja lähettää samalla jäljennöksen toiselle osapuolelle. Kansainvälinen toimisto lähettää kullekin välitystuomarille jäljennöksen tästä tiedonannosta.

III.2 ARTIKLA

Välitysmenettelyn paikka

Välitysmenettelyn paikka on Haag. Välitysoikeus voi poikkeuksellisten olosuhteiden niin vaatiessa kokoontua missä tahansa muussa paikassa, jota se pitää asian käsittelyn kannalta tarkoituksenmukaisena.

III.3 ARTIKLA

Kieli

1. Menettelyn kielet ovat ranska ja englanti.
2. Välitysoikeus voi määrätä, että kaikkiin kannekirjelmään tai vastineeseen liitettyihin asiakirjoihin ja kaikkiin menettelyn aikana alkuperäisellä kielellä toimitettuihin muihin asiakirjoihin on liitettävä käännös jommallekummalle menettelyn kielistä.

III.4 ARTIKLA

Kannekirjelmä

1. Kantajan on lähetettävä kannekirjelmänsä vastaajalle ja välitysoikeudelle kansainvälisen toimiston välityksellä välitysoikeuden asettamassa määräajassa. Kantaja voi päättää pitää I.4 artiklassa tarkoitettua välitysmenettelyn aloittamista koskevaa ilmoitustaan kannekirjelmänä, jos se täyttää myös tämän artiklan 2 ja 3 kohdassa määrätyt edellytykset.

2. Kannekirjelmän on sisällettävä seuraavat tiedot:

- a) I.4 artiklan 3 kohdan b–f alakohdassa määrätyt tiedot;
- b) kanteen tueksi esitetyt tosiseikat; ja
- c) kanteen tueksi esitetyt oikeudelliset perustelut.

3. Kannekirjelmään on mahdollisuuksien mukaan liitettävä kantajan mainitsevat asiakirjat ja muut todisteet tai siinä on viitattava niihin. Pöytäkirjan 20 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa kannekirjelmään on mahdollisuuksien mukaan sisällyttävä myös tietoja siitä, onko asia tarpeen saattaa Euroopan unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi.

III.5 ARTIKLA

Vastine

1. Vastajan on lähetettävä vastine kantajalle ja välitysoikeudelle kansainvälisen toimiston välityksellä välitysoikeuden asettamassa määräajassa. Vastaja voi päättää pitää I.5 artiklassa tarkoitettua välitysmenettelyn aloittamista koskevaan ilmoitukseen annettua vastausta vastineena edellyttäen, että vastaus välitysmenettelyn aloittamista koskevaan ilmoitukseen täyttää myös tämän artiklan 2 kohdassa määrätyt edellytykset.

2. Vastineessa on vastattava tämän lisäyksen III.4 artiklan 2 kohdan a–c alakohdan mukaisiin kannekirjelmän kohtiin. Siihen on mahdollisuuksien mukaan liitettävä vastaajan mainitsevat asiakirjat ja muut todisteet tai siinä on viitattava niihin. Pöytäkirjan 20 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa vastineeseen on mahdollisuuksien mukaan sisällyttävä myös tietoja siitä, onko asia tarpeen saattaa Euroopan unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi.
3. Vastaaja voi esittää vastineessa vastakanteen edellyttäen, että välitysoikeus on asiassa toimivaltainen; jos välitysoikeus päättää, että viivästys on olosuhteiden vuoksi perusteltu, vastaaja voi esittää vastakanteen välitysmenettelyn myöhemmässä vaiheessa.
4. Vastakanteeseen sovelletaan III.4 artiklan 2 ja 3 kohtaa.

III.6 ARTIKLA

Välitysoikeuden toimivalta

1. Välitysoikeus ratkaisee, onko se toimivaltainen pöytäkirjan 20 artiklan 2 kohdan tai 21 artiklan 2 kohdan perusteella.
2. Pöytäkirjan 20 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa välitysoikeudella on valtuudet tutkia riidan aiheuttava kysymys sellaisena kuin se on virallisesti kirjattuna ratkaisua varten elintarviketurvallisuutta käsittelevän sekakomitean esityslistalle pöytäkirjan 20 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

3. Pöytäkirjan 21 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa pääasiaa käsitelleellä välitysoikeudella on valtuudet tutkia riidanalaisten korvaavien toimenpiteiden oikeasuhteisuutta, myös silloin, kun kyseiset toimenpiteet on kokonaan tai osittain sisällytetty toiseen kahdenväliseen sopimukseen sellaisilla sisämarkkinoihin liittyvillä aloilla, joihin Sveitsi osallistuu, tai maataloustuotteiden kauppaa koskevaan sopimukseen.
4. Välitysoikeuden toimivallan puutetta koskeva oikeudenkäyntiväite on esitettävä viimeistään vastineessa tai, jos kyseessä on vastakanne, vastauksessa. Se, että osapuoli on nimennyt välitystuomarin tai osallistunut hänen nimittämiseensä, ei estä sitä esittämästä tällaista oikeudenkäyntiväitettä. Oikeudenkäyntiväite, jonka mukaan riita ylittää välitysoikeuden toimivallan, on esitettävä heti, kun välitysmenettelyn aikana esitetään kysymys, jonka väitetään ylittävän sen toimivallan. Välitysoikeus voi joka tapauksessa sallia asetetun määräajan jälkeen esitetyn oikeudenkäyntiväitteen, jos se katsoo, että viivästykseen oli pätevä syy.
5. Välitysoikeus voi ratkaista 4 kohdassa tarkoitetun oikeudenkäyntiväitteen joko käsittelemällä sitä ennakkokysymyksenä tai pääasiassa tehtävässä ratkaisussa.

III.7 ARTIKLA

Muut kirjalliset lausumat

Välitysoikeus päättää osapuolia kuultuaan, mitä muita kirjallisia lausumia osapuolten on toimitettava tai ne voivat toimittaa kannekirjelmän ja vastineen lisäksi, ja asettaa määräajan niiden toimittamiselle.

III.8 ARTIKLA

Määräajat

1. Välitysoikeuden asettamat määräajat kirjallisten asiakirjojen, mukaan lukien kannekirjelmä ja vastine, esittämiselle eivät saa ylittää 90:tä päivää, elleivät osapuolet toisin sovi.
2. Välitysoikeus tekee lopullisen päätöksensä 12 kuukauden kuluessa perustamisestaan. Välitysoikeus voi erityisen vaikeissa poikkeuksellisissa olosuhteissa pidentää tätä määräaika enintään kolmella kuukaudella.
3. Edellä 1 ja 2 kohdassa vahvistetut määräajat puolitetaan seuraavissa tapauksissa:
  - a) kantajan tai vastaajan pyynnöstä, jos välitysoikeus päättää 30 päivän kuluessa pyynnön esittämisestä toista osapuolta kuultuaan, että asia on kiireellinen; tai
  - b) jos osapuolet niin sopivat.
4. Pöytäkirjan 21 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa välitysoikeus tekee lopullisen päätöksensä kuuden kuukauden kuluessa päivästä, jona korvaavista toimenpiteistä on ilmoitettu pöytäkirjan 21 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

III.9 ARTIKLA

Asian saattaminen Euroopan unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi

1. Väilysoikeus saattaa asian Euroopan unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi pöytäkirjan 17 artiklan ja 20 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

2. Väilysoikeus voi milloin tahansa saattaa asian Euroopan unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi sillä edellytyksellä, että väilysoikeus pystyy määrittämään riittävän tarkasti asian oikeudellisen ja tosiasiallisen taustan sekä sen myötä esiin tulleet oikeudelliset kysymykset.

Käsittely väilysoikeudessa keskeytetään, kunnes Euroopan unionin tuomioistuin on antanut ratkaisunsa.

3. Kumpikin osapuoli voi lähettää väilysoikeudelle perustellun pyynnön saattaa asia Euroopan unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi. Väilysoikeus hylkää tällaisen pyynnön, jos se katsoo, että 1 kohdassa tarkoitetut edellytykset asian saattamiseksi Euroopan unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi eivät täyty. Jos väilysoikeus hylkää osapuolen pyynnön saattaa asia Euroopan unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi, sen on perusteltava päätöksensä pääasiassa tekemässään ratkaisussa.

4. Väilysoikeus saattaa asian Euroopan unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi ilmoituksella. Ilmoituksen on sisällettävä ainakin seuraavat tiedot:

- a) lyhyt kuvaus riidasta;
- b) asiaa koskevat unionin säädökset ja/tai pöytäkirjan määräykset; ja

c) unionin oikeuden käsite, jota on tulkittava pöytäkirjan 17 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

Välitysoikeus ilmoittaa osapuolille asian saattamisesta Euroopan unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi.

5. Euroopan unionin tuomioistuin soveltaa vastaavasti toimivaltansa käyttämiseen sovellettavia sisäisiä menettelysääntöjään antaakseen ennakkoratkaisun perussopimusten ja unionin toimielinten, elinten ja laitosten säädösten tulkinnasta.

6. Edustajat ja asianajajat, joilla on oikeus edustaa osapuolia välitysoikeudessa I.4, I.5, III.4 ja III.5 artiklan mukaisesti, saavat edustaa osapuolia Euroopan unionin tuomioistuimessa.

III.10 ARTIKLA

Välitoimet

1. Pöytäkirjan 21 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa kumpi tahansa osapuoli voi missä tahansa välitysmenettelyn vaiheessa hakea välitoimia, jotka koostuvat korvaavien toimenpiteiden keskeyttämisestä.

2. Edellä olevan 1 kohdan mukaisessa hakemuksessa on ilmoitettava oikeudenkäynnin kohde ja seikat, joiden vuoksi asia on kiireellinen, sekä ne tosiseikat ja oikeudelliset perusteet, joiden vuoksi haettujen välitoimien määrääminen on ilmeisesti perusteltua. Hakemukseen on sisällyttävä kaikki todisteet ja näytön esittämistä koskevat pyynnöt seikoista, joiden vuoksi välitoimien määrääminen on perusteltua.

3. Väli-toimia pyytävän osapuolen on lähetettävä hakemus kirjallisena toiselle osapuolelle ja välitysoikeudelle kansainvälisen toimiston välityksellä. Välitysoikeus asettaa lyhyen määräajan, jonka kuluessa toinen osapuoli voi esittää kirjallisia tai suullisia huomautuksia.
4. Välitysoikeus tekee kuukauden kuluessa 1 kohdassa tarkoitetun hakemuksen jättämisestä päätöksen riidanalaisten korvaavien toimenpiteiden keskeyttämisestä, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:
  - a) välitysoikeus on alustavasti vakuuttunut väli-toimia hakeneen osapuolen hakemuksessaan esittämän asian oikeellisuudesta;
  - b) välitysoikeus katsoo, että väli-toimia hakeneelle osapuolelle aiheutuisi ennen lopullista päätöstä vakavaa ja peruuttamatonta haittaa ilman korvaavien toimenpiteiden keskeyttämistä; ja
  - c) väli-toimia hakeneelle osapuolelle riidanalaisten korvaavien toimenpiteiden välittömästä soveltamisesta aiheutunut vahinko on suurempi kuin kyseisten toimenpiteiden välittömään ja tehokkaaseen soveltamiseen liittyvä etu.
5. Edellä III.9 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettua menettelyn lykkäämistä ei sovelleta tämän artiklan mukaisissa menettelyissä.
6. Välitysoikeuden 4 kohdan mukaisesti tekemällä päätöksellä on ainoastaan väliaikainen vaikutus, eikä se vaikuta välitysoikeuden pääasiassa tekemään ratkaisuun.

7. Jos välitysoikeuden tämän artiklan 4 kohdan mukaisesti tekemässä päätöksessä ei vahvisteta aikaisempaa määräaikaa keskeytyksen päättämiseksi, keskeytys raukeaa, kun pöytäkirjan 21 artiklan 2 kohdan mukainen lopullinen päätös tehdään.

8. Epäselvyyksien välttämiseksi tätä artiklaa sovellettaessa katsotaan, että välitoimia hakevan osapuolen ja toisen osapuolen etuja tarkastellessaan välitysoikeuden on otettava huomioon osapuolten yksityishenkilöiden ja talouden toimijoiden edut, mutta tämä ei tarkoita, että tällaisille henkilöille tai talouden toimijoille myönnettäisiin asiavaltuus välitysoikeudessa.

III.11 ARTIKLA

Todisteet

1. Kummankin osapuolen on esitettävä todisteet tosiseikoista, joihin se perustaa kanteensa tai vastineensa.
2. Välitysoikeus voi osapuolen pyynnöstä tai omasta aloitteestaan pyytää osapuolilta asian kannalta merkityksellisiä tietoja, joita se pitää tarpeellisina ja asianmukaisina. Välitysoikeus asettaa määräajan, jonka kuluessa osapuolten on vastattava sen pyyntöön.
3. Välitysoikeus voi osapuolen pyynnöstä tai omasta aloitteestaan pyytää miltä tahansa taholta mitä tahansa tietoja, joita se pitää asianmukaisina. Välitysoikeus voi myös pyytää asiantuntijalausuntoa, jos se pitää tätä tarkoituksenmukaisena, kunhan se noudattaa mahdollisia osapuolten sopimia ehtoja.

4. Välitysoikeuden on saatettava osapuolten saataville kaikki tämän artiklan nojalla saamansa tiedot, ja osapuolet voivat esittää välitysoikeudelle huomautuksensa kyseisistä tiedoista.
5. Pyydettyään toisen osapuolen näkemyksiä välitysoikeuden on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet, joilla ratkaistaan osapuolten esiin tuomat henkilötietojen suoja, salassapitovelvollisuutta ja luottamuksellisuutta koskevia oikeutettuja etuja koskevat kysymykset.
6. Välitysoikeus arvioi toimitettujen todisteiden hyväksyttävyyttä, merkityksellisyyttä ja vahvuutta.

III.12 ARTIKLA

Istunnot

1. Kun on järjestettävä istunto, välitysoikeuden on osapuolia kuultuaan ilmoitettava osapuolille riittävän paljon etukäteen istunnon päivämäärä, kellonaika ja paikka.
2. Istunto on julkinen, jollei välitysoikeus erityisin perustein omasta aloitteestaan tai osapuolten pyynnöstä toisin päättä.
3. Välitysoikeuden puheenjohtaja laatii ja allekirjoittaa jokaisesta istunnosta pöytäkirjan. Ainoastaan tällainen pöytäkirja on todistusvoimainen.

4. Välitysoikeus voi päättää järjestää virtuaalisen istunnon kansainvälisen toimiston käytännön mukaisesti. Osapuolille on ilmoitettava tästä hyvissä ajoin. Tällöin sovelletaan 1 kohtaa soveltuvien osin sekä 3 kohtaa.

III.13 ARTIKLA

Laiminlyönti

1. Jos kantaja ei ole tässä lisäyksessä asetetussa tai välitysoikeuden asettamassa määräajassa toimittanut kannekirjelmäänsä esittämättä riittävää syytä, välitysoikeus määrää välitysmenettelyn päättymään, ellei ole ratkaisematta olevia kysymyksiä, joiden ratkaiseminen voi olla tarpeen, ja jos välitysoikeus katsoo sen aiheelliseksi.

Jos vastaaja ei ole tässä lisäyksessä asetetussa tai välitysoikeuden asettamassa määräajassa toimittanut vastaustaan välitysmenettelyn aloittamista koskevaan ilmoitukseen tai vastinettaan esittämättä riittävää syytä, välitysoikeus määrää menettelyn jatkamisesta eikä katso, että tämä laiminlyönti itsessään merkitsee kantajan väitteiden hyväksymistä.

Toista alakohtaa sovelletaan myös silloin, kun kantaja ei vastaa vastakanteeseen.

2. Jos osapuoli, joka on asianmukaisesti kutsuttu istuntoon III.12 artiklan 1 kohdan mukaisesti, ei ole läsnä istunnossa eikä esitä riittävää syytä poisjääntiinsä, välitysoikeus voi jatkaa välitysmenettelyä.

3. Jos osapuoli, jota välitysoikeus on asianmukaisesti kehottanut esittämään lisätodisteita, ei tee niin asetetussa määräajassa eikä esitä riittävää syytä, välitysoikeus voi tehdä ratkaisunsa käytettävissään olevien todisteiden perusteella.

III.14 ARTIKLA

Menettelyn päättäminen

1. Jos osapuolilla osoitetaan olleen kohtuullinen mahdollisuus esittää perustelunsa, välitysoikeus voi julistaa menettelyn päättyneeksi.
2. Välitysoikeus voi omasta aloitteestaan tai osapuolen pyynnöstä päättää aloittaa menettelyn uudelleen milloin tahansa ennen päätöksensä tekemistä, jos se katsoo sen tarpeelliseksi poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi.

IV LUKU

PÄÄTÖS

IV.1 ARTIKLA

Päätökset

Välitysoikeus pyrkii tekemään päätöksensä yksimielisesti. Jos yksimielistä päätöstä ei kuitenkaan voida tehdä, välitysoikeuden päätös tehdään välitystuomarien enemmistöllä.

IV.2 ARTIKLA

Välitysoikeuden päätöksen muoto ja vaikutus

1. Välitysoikeus voi tehdä eri kysymyksistä erillisiä päätöksiä eri aikoina.
2. Kaikki päätökset on laadittava kirjallisesti, ja ne on perusteltava. Ne ovat lopullisia ja osapuolia sitovia.
3. Välitystuomarien on allekirjoitettava välitysoikeuden päätös, jossa mainitaan päivämäärä, jona päätös tehtiin, ja ilmoitetaan välitysmenettelyn paikka. Kansainvälinen toimisto toimittaa osapuolille jäljennöksen välitystuomarien allekirjoittamasta päätöksestä.

4. Kansainvälinen toimisto julkistaa välitysoikeuden päätöksen.

Välitysoikeuden päätöstä julkistaessaan kansainvälisen toimiston on noudatettava henkilötietojen suoja, salassapitovelvollisuutta ja luottamuksellisuutta koskevia oikeutettuja etuja koskevia asiaankuuluvia sääntöjä.

Toisessa alakohdassa tarkoitettut säännöt ovat samat kaikkien niiden kahdenvälisen sopimusten osalta, jotka koskevat sisämarkkinoiden aloja, joihin Sveitsi osallistuu, sekä terveysasioita koskevan sopimuksen, maataloustuotteiden kauppaa koskevan sopimuksen ja Sveitsin säännöllistä rahoitusosuutta koskevan sopimuksen osalta. Elintarviketurvallisuutta käsittelevä sekakomitea hyväksyy päätöksellä kyseiset säännöt ja saattaa ne ajan tasalle pöytäkirjan soveltamiseksi.

5. Osapuolet noudattavat viipymättä kaikkia välitysoikeuden päätöksiä.

6. Pöytäkirjan 20 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa välitysoikeus asettaa osapuolten lausunnon saatuaan kohtuullisen määräajan pääasiassa tehtävässä ratkaisussa päätöksensä noudattamiselle pöytäkirjan 20 artiklan 5 kohdan mukaisesti ottaen huomioon osapuolten sisäiset menettelyt.

IV.3 ARTIKLA

Sovellettava oikeus, tulkintasäännöt ja sovittelija

1. Sovellettava oikeus koostuu pöytäkirjasta, unionin säädöksistä, joihin siinä viitataan, sekä muista kansainvälisen oikeuden periaatteista, jotka ovat merkityksellisiä sopimuksen ja kyseisten säädösten soveltamisen kannalta.

2. Väilysoikeus tekee päätökset pöytäkirjan 17 artiklassa tarkoitettujen tulkintasääntöjen mukaisesti.
3. Väilysoikeutta sitovat riitojenratkaisuelimen aiemmat päätökset, jotka koskevat jonkin toisen pöytäkirjan 21 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua kahdenvälisen sopimuksen mukaisten korvaavien toimenpiteiden oikeasuhteisuutta.
4. Väilysoikeus ei saa tehdä päätöksiä sovittelijana eikä *ex aequo et bono*.

IV.4 ARTIKLA

Yhteisesti sovittu ratkaisu tai muut syyt menettelyn päättämiseen

1. Osapuolet voivat milloin tahansa sopia keskenään ratkaisusta riitaansa. Niiden on yhdessä ilmoitettava tällaisesta ratkaisusta väilysoikeudelle. Jos ratkaisu edellyttää kumman tahansa osapuolen kansallisten menettelyjen mukaista hyväksyntää, ilmoituksessa mainitaan kyseinen vaatimus ja väilymenettely keskeytetään. Väilymenettely päätetään, jos hyväksyntää ei vaadita tai on annettu ilmoitus kyseisten kansallisten menettelyjen päätökseen saattamisesta.
2. Jos kantaja ilmoittaa menettelyn aikana kirjallisesti väilysoikeudelle, että se ei halua jatkaa asian käsittelyä, ja jos vastaaja ei ole ajankohtana, jona väilysoikeus vastaanottaa kyseisen tiedonannon, vielä ryhtynyt menettelyssä mihinkään toimenpiteisiin, väilysoikeus antaa määräyksen, jolla menettelyn päätyminen kirjataan virallisesti. Väilysoikeus päättää, mistä kustannuksista kantaja vastaa, jos se näyttää olevan perusteltua kyseisen osapuolen menettelyn vuoksi.

3. Jos välitysoikeus toteaa ennen välitysoikeuden päätöksen tekemistä, että menettelyn jatkaminen on jostain muusta kuin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettusta syystä muuttunut hyödyttömäksi tai mahdottomaksi, välitysoikeuden on ilmoitettava osapuolille aikomuksestaan antaa määräys menettelyn päättämisestä.

Ensimmäistä alakohtaa ei sovelleta, jos on ratkaisematta olevia kysymyksiä, joista voi olla tarpeen päättää, ja jos välitysoikeus arvioi olevan asianmukaista tehdä niin.

4. Välitysoikeuden on toimitettava osapuolille jäljennös välitysmenettelyn päättämistä koskevasta määräyksestä tai välitystuomarien allekirjoittamasta osapuolten välisellä sopimuksella tehdystä päätöksestä. Osapuolten välisellä sopimuksella tehtyihin välityspäätöksiin sovelletaan IV.2 artiklan 2–5 kohtaa.

IV.5 ARTIKLA

Välitysoikeuden päätöksen oikaiseminen

1. Osapuoli voi 30 päivän kuluessa välitysoikeuden päätöksen vastaanottamisesta ilmoittamalla asiasta toiselle osapuolelle ja välitysoikeudelle kansainvälisen toimiston välityksellä pyytää välitysoikeutta oikaisemaan välitysoikeuden päätöksen tekstissä olevat mahdolliset laskentavirheet, kirjoitusvirheet tai muut vastaavat virheet tai laiminlyönnit. Jos välitysoikeus katsoo, että pyyntö on perusteltu, sen on tehtävä oikaisu 45 päivän kuluessa pyynnön vastaanottamisesta. Pyyntö ei ole lykkäävää vaikutusta IV.2 artiklan 6 kohdassa määrättyyn määräaikaan.

2. Väilysoikeus voi 30 päivän kuluessa päätöksensä tiedoksi antamisesta tehdä 1 kohdassa tarkoitetut oikaisut omasta aloitteestaan.

3. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetut oikaisut on tehtävä kirjallisesti, ja ne ovat erottamaton osa päätöstä. Sovelletaan IV.2 artiklan 2–5 kohtaa.

IV.6 ARTIKLA

Välitystuomarien palkkiot

1. Jäljempänä IV.7 artiklassa tarkoitettujen palkkioiden on oltava kohtuullisia ottaen huomioon asian monimutkaisuus, välitystuomarien siihen käyttämä aika ja kaikki muut merkitykselliset olosuhteet.

2. Laaditaan ja saatetaan tarvittaessa ajan tasalle luettelo päiväkohtaisista korvauksista sekä enimmäis- ja vähimmäistuntimääristä, jotka koskevat kaikkia kahdenvälisiä sopimuksia niillä sisämarkkinoihin liittyvillä aloilla, joihin Sveitsi osallistuu, sekä terveysasioita koskevaa sopimusta, maataloustuotteiden kauppaa koskevaa sopimusta ja Sveitsin säännöllistä rahoitusosuutta koskevaa sopimusta. Elintarviketurvallisuutta käsittelevä sekakomitea hyväksyy päätöksellään kyseisen luettelon ja saattaa sen ajan tasalle pöytäkirjan soveltamiseksi.

IV.7 ARTIKLA

Kustannukset

1. Kumpikin osapuoli vastaa omista kustannuksistaan ja puolesta välitysoikeuden kustannuksia.

2. Väilysoikeus vahvistaa kustannuksensa pääasiassa tekemässään ratkaisussa. Näihin kustannuksiin sisältyvät vain seuraavat:

- a) välitystuomarien palkkiot, jotka ilmoitetaan erikseen kunkin välitystuomarin osalta ja jotka välitysoikeus itse vahvistaa IV.6 artiklan mukaisesti;
- b) matkakulut ja muut välitystuomareille aiheutuneet kulut; ja
- c) kansainvälisen toimiston palkkiot ja kulut.

3. Edellä 2 kohdassa tarkoitettujen kustannusten on oltava kohtuullisia, kun otetaan huomioon riidan arvo, riidan monimutkaisuus, välitystuomarien ja välitysoikeuden mahdollisesti nimeämien asiantuntijoiden käyttämä aika sekä muut merkitykselliset olosuhteet.

IV.8 ARTIKLA

Kustannusten tallettaminen

1. Väilymenettelyn alussa kansainvälinen toimisto voi pyytää kumpaakin osapuolta tallettamaan yhtä suuren summan ennakkona IV.7 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuista kustannuksista.
2. Väilymenettelyn aikana kansainvälinen toimisto voi pyytää osapuolia tekemään 1 kohdassa tarkoitettuja talletuksia täydentäviä talletuksia.

3. Kaikki osapuolten tämän artiklan mukaisesti tallettamit määrät maksetaan kansainväliselle toimistolle, joka maksaa ne tosiasiallisesti aiheutuneiden kustannusten kattamiseksi, mukaan lukien erityisesti välitystuomareille ja kansainväliselle toimistolle maksettavat palkkiot.

V LUKU

LOPPUMÄÄRÄYKSET

V.1 ARTIKLA

Muutokset

Elintarviketurvallisuutta käsittelevä sekakomitea voi päätöksellään hyväksyä muutoksia tähän lisäykseen.

EUROOPAN ELINTARVIKETURVALLISUUSVIRANOMAISEN
ERIOIKEUDET JA VAPAUDET

1 ARTIKLA

(pöytäkirjan (N:o 7) 1 artiklaa vastaavasti)

Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen, jäljempänä 'elintarviketurvallisuusviranomainen', toimitilat ja rakennukset ovat loukkaamattomia. Niihin ei saa kohdistaa etsintää, takavarikkoa, menettämisseuraamusta tai pakkolunastusta. Elintarviketurvallisuusviranomaisen omaisuus ja varat eivät voi olla minkään hallinnollisen tai oikeudellisen pakkotoimenpiteen kohteena ilman Euroopan unionin tuomioistuimen lupaa.

2 ARTIKLA

(pöytäkirjan (N:o 7) 2 artiklaa vastaavasti)

Elintarviketurvallisuusviranomaisen arkistot ovat loukkaamattomia.

3 ARTIKLA

(pöytäkirjan (N:o 7) 3 ja 4 artiklaa vastaavasti)

1. Elintarviketurvallisuusviranomainen, sen varat, tulot ja muu omaisuus ovat vapautetut kaikista välittömistä veroista.
2. Tavaroihin ja palveluihin, jotka viedään Sveitsistä elintarviketurvallisuusviranomaiselle virkakäyttöön tai tarjotaan elintarviketurvallisuusviranomaisen käyttöön Sveitsissä, ei sovelleta välillisiä veroja tai maksuja.
3. Vapautus arvonlisäverosta myönnetään, jos tavaroiden ja palvelujen laskussa tai vastaavassa asiakirjassa mainittu tosiasiallinen ostohinta on yhteensä vähintään 100 Sveitsin frangia (verot mukaan luettuina). Elintarviketurvallisuusviranomainen on vapautettu kaikista tulleista, tuonti- ja vientikielloista sekä tuonti- ja vientirajoituksista viraston virkakäyttöön tarkoitettujen tavaroiden osalta; tämän vapautuksen nojalla maahan tuotuja tuotteita ei saa luovuttaa Sveitsissä maksua vastaan eikä maksutta muuten kuin Sveitsin hallituksen kanssa sovituin edellytyksin.
4. Vapautus arvonlisäverosta, valmisteverosta ja mahdollisista muista välillisistä veroista myönnetään peruuttamalla vero, kun tavaroiden tai palvelujen tarjoajalle esitetään tähän tarkoitettut sveitsiläiset lomakkeet.
5. Vapautus ei koske sellaisia veroja ja maksuja, jotka ovat ainoastaan korvausta yleishyödyllisistä palveluista.

4 ARTIKLA

(pöytäkirjan (N:o 7) 5 artiklaa vastaavasti)

Sveitsin alueella unionin elintarviketurvallisuusviranomaisen saa virallisissa viestintäyhteyksissään sekä kaikkien asiakirjojensa toimittamisessa saman kohtelun, jonka kyseinen valtio myöntää diplomaattisille edustustoilleen.

Elintarviketurvallisuusviranomaisen virallista kirjeenvaihtoa ja muita virallisia tiedonantoja ei saa sensuroida.

5 ARTIKLA

(pöytäkirjan (N:o 7) 6 artiklaa vastaavasti)

Elintarviketurvallisuusviranomaisen jäsenille ja henkilöstölle myönnetty unionin kulkulupa tunnustetaan Sveitsin alueella voimassa olevaksi matkustusasiakirjaksi. Näitä kulkulupia annetaan virkamiehille ja muulle henkilöstölle Euroopan unionin virkamiehiin sovellettavissa henkilöstösäännöissä ja unionin muuta henkilöstöä koskevissa palvelussuhteen ehdoissa vahvistetuilla edellytyksillä (asetus N:o 31 (ETY), N:o 11 (Euratom), Euroopan talousyhteisön ja Euroopan atomienergiayhteisön virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen ja näiden yhteisöjen muuta henkilöstöä koskevien palvelussuhteen ehtojen vahvistamisesta (EYVL 45, 14.6.1962, s. 1385), sellaisena kuin se on mahdollisesti myöhemmin muutettuna).

6 ARTIKLA

(pöytäkirjan (N:o 7) 10 artiklaa vastaavasti)

Unionin jäsenvaltioiden edustajilla, jotka osallistuvat elintarviketurvallisuusviranomaisen työhön, näiden neuvonantajilla sekä teknisillä asiantuntijoilla on tavanomaiset erioikeudet, vapaudet ja helpotukset heidän hoitaessaan tehtäviään sekä matkustaessaan kokouspaikalle Sveitsiin ja palatessaan sieltä.

7 ARTIKLA

(pöytäkirjan (N:o 7) 11 artiklaa vastaavasti)

Elintarviketurvallisuusviranomaisen virkamiehillä ja muulla henkilöstöllä on heidän kansallisuudestaan riippumatta Sveitsin alueella seuraavat erioikeudet ja vapaudet:

- a) lainkäyttölinen koskemattomuus heidän virallisessa ominaisuudessaan suorittamiensa toimien osalta, mukaan lukien heidän suulliset lausumansa sekä kirjalliset esityksensä, jollei sellaisissa perussopimusten määräyksissä, jotka toisaalta koskevat virkamiesten ja muun henkilöstön vastuuta unionia kohtaan ja toisaalta Euroopan unionin tuomioistuimen toimivaltaa unionin ja sen virkamiesten ja muun henkilöstön välisissä riidoissa, toisin määrätä. Tämä koskemattomuus jatkuu heidän tehtäviensä päättymisen jälkeenkin;
- b) maahanmuuttoa koskevat rajoitukset tai ulkomaalaisten rekisteröintiä koskevat muodollisuudet eivät koske heitä, heidän puolisoitaan eivätkä heidän huollettavana olevia perheenjäseniään;

- c) valuutta- ja valuutanvaihtosäätelyssä samat helpotukset, jotka tavallisesti myönnetään kansainvälisten järjestöjen virkamiehille;
- d) oikeus tuoda maahan tullitta huonekalunsa ja henkilökohtainen käyttöomaisuutensa, kun he ensimmäisen kerran ryhtyvät hoitamaan tehtäviään Sveitsissä, ja oikeus viedä uudelleen nämä huonekalut ja tämä omaisuus tullitta virkatehtävien päättyessä, jollei Sveitsin hallitus aseta tuonnille tai viennille tarpeellisiksi katsomiaan ehtoja;
- e) oikeus tuoda maahan tullitta henkilökohtaiseen käyttöönsä auto, jonka he ovat hankkineet kyseisen maan sisämarkkinoita koskevin ehdoin joko siinä maassa, jossa he ovat viimeksi asuneet, tai maassa, jonka kansalaisia he ovat, sekä viedä se uudelleen tullitta, jollei Sveitsin hallitus aseta tuonnille tai viennille tarpeellisiksi katsomiaan ehtoja.

8 ARTIKLA

(pöytäkirjan (N:o 7) 12 artiklaa vastaavasti)

Unionin lainsäädännössä vahvistetuin edellytyksin ja siinä vahvistettua menettelyä noudattaen elintarviketurvallisuusviranomaisen virkamiehet ja muu henkilöstö ovat velvollisia maksamaan unionille veroa elintarviketurvallisuusviranomaisen heille maksamista palkoista ja palkkioista.

He eivät maksa elintarviketurvallisuusviranomaisen maksamista palkoista ja palkkioista veroa Sveitsin liittovaltiolle, kantoneille eivätkä kunnille.

9 ARTIKLA

(pöytäkirjan (N:o 7) 13 artiklaa vastaavasti)

Sovellettaessa tuloverotusta, varallisuusverotusta ja perintöverotusta sekä kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi Sveitsin ja unionin jäsenvaltioiden välillä tehtyjä yleissopimuksia elintarviketurvallisuusviranomaisen niiden virkamiesten ja muun henkilöstön, joiden verotuksellinen kotipaikka ei ole Sveitsissä ja jotka hoitaakseen tehtäväänsä elintarviketurvallisuusviranomaisen palveluksessa muuttavat Sveitsin alueelle, kotipaikan katsotaan sekä Sveitsissä että maassa, jossa heillä on verotuksellinen kotipaikka, olevan edelleen viimeksi mainitussa maassa, jos se on unionin jäsenvaltio. Tätä määräystä sovelletaan myös puolisoon, jos tämä ei harjoita omaa ansiotoimintaa, sekä tässä artiklassa tarkoitettujen henkilöiden huollettavina oleviin lapsiin.

Ensimmäisessä kohdassa tarkoitetuille henkilöille kuuluva Sveitsissä sijaitseva irtain omaisuus on vapautettu perintöverosta Sveitsissä; määrättäessä perintöveroa tällaisen omaisuuden katsotaan olevan jäsenvaltiossa, jossa kyseisillä henkilöillä on verotuksellinen kotipaikka, jollei kolmansien maiden oikeuksista ja kaksinkertaista verotusta koskevien kansainvälisten yleissopimusten määräysten soveltamisesta mahdollisesti muuta johdu.

Tämän artiklan määräyksiä sovellettaessa ei oteta huomioon sellaista kotipaikkaa, joka on hankittu ainoastaan tehtävien hoitamiseksi muiden kansainvälisten järjestöjen palveluksessa.

10 ARTIKLA

(pöytäkirjan (N:o 7) 14 artiklaa vastaavasti)

Unionin lainsäädännössä vahvistetaan unionin virkamiehiä ja muuta henkilöstöä koskeva sosiaalietuusjärjestelmä.

Elintarviketurvallisuusviranomaisen virkamiesten ja muun henkilöstön ei näin ollen tarvitse olla Sveitsin sosiaaliturvajärjestelmän jäseniä edellyttäen, että he kuuluvat jo unionin virkamiehiä ja muuta henkilöstöä koskevaan sosiaalietuusjärjestelmään. Elintarviketurvallisuusviranomaisen henkilöstön jäsenten kanssa samassa taloudessa elävät perheenjäsenet kuuluvat unionin virkamiehiä ja muuta henkilöstöä koskevan sosiaalietuusjärjestelmän piiriin sillä edellytyksellä, että he eivät ole muun työnantajan kuin elintarviketurvallisuusviranomaisen palveluksessa ja että he eivät saa sosiaaliturvaetuksia unionin jäsenvaltiolta tai Sveitsiltä.

11 ARTIKLA

(pöytäkirjan (N:o 7) 15 artiklaa vastaavasti)

Unionin lainsäädännössä määritetään elintarviketurvallisuusviranomaisen virkamiesten ja muun henkilöstön ryhmät, joihin sovelletaan kokonaisuudessaan tai osittain 7, 8 ja 9 artiklan määräyksiä.

Virkamiesten ja muun näihin ryhmiin kuuluvan henkilöstön nimet, ura-alueet ja osoitteet toimitetaan määräajoin tiedoksi Sveitsille.

12 ARTIKLA

(pöytäkirjan (N:o 7) 17 artiklaa vastaavasti)

Elintarviketurvallisuusviranomaisen virkamiehille ja muulle henkilöstölle myönnetään erioikeudet, vapaudet ja helpotukset yksinomaan elintarviketurvallisuusviranomaisen etuun liittyen.

Elintarviketurvallisuusviranomaisen on kumottava virkamiehelle tai muulle henkilöstölle myönnetty vapaus silloin kun elintarviketurvallisuusviranomaisen katsoo, että tämä kumoaminen ei ole ristiriidassa elintarviketurvallisuusviranomaisen edun kanssa.

13 ARTIKLA

(pöytäkirjan (N:o 7) 18 artiklaa vastaavasti)

Tämän lisäyksen soveltamiseksi elintarviketurvallisuusviranomaisen toimii yhteistyössä Sveitsin tai kyseisten unionin jäsenvaltioiden vastuussa olevien viranomaisten kanssa.